

Kleine Delicten, Grote Zorgen

Een onderzoek naar een snellere aanmelding, van hulpbehoevende personen die een strafbaar feit hebben gepleegd, naar passende hulpverlening door middel van het Korte Klappen Team

Steeds meer kleine criminaliteit komt niet voor de rechter, maar wordt behandeld via een 'zo snel mogelijk'-procedure (zsm).

Justitie plukt vruchten van 'ZSM'

Vrouw (60) mishandelt ambulancemedewerker in Vlissingen

Winschoter de cel in voor openzetten gaskraan in zijn huis

Leerlingen door verwarde vrouw bedreigd op basisschool Amsterdam Noord

Verwarde man slaat Duitse toeristen in Middelburg

Petula Klein Nagelvoort & Jessica Gort
Onderzoeksopdracht jaar 4
Maatschappelijk Werk & Dienstverlening (Social Work)
Academie voor Sociale Studies, Hanzehogeschool Groningen

Kleine Delicten, Grote Zorgen

Een onderzoek naar een snellere aanmelding, van hulpbehoevende personen die een strafbaar feit hebben gepleegd, naar passende hulpverlening door middel van het Korte Klappen Team

Studentnummer studenten:	Jessica Gort 303688 Petula Klein Nagelvoort 323590
Inleverdatum:	4 juni 2018
Opleiding:	Hanzehogeschool Groningen Academie voor Sociale Studies Maatschappelijk Werk en Dienstverlening Uitstroomprofiel ggz-agoog
Studieonderdeel:	Onderzoeksopdracht jaar 4
Osiriscode:	SSVB1600
Organisatie:	Reclassering Nederland (ZSM)
Begeleider van organisatie:	Monique de Bruin & Sandra Elzer
Begeleidende onderzoeksdocent:	Jeroen Boekhoven
Aantal woorden:	14615

Voorwoord

Voor u ligt de scriptie 'Kleine delicten, grote zorgen'. Het onderzoek voor deze scriptie is uitgevoerd bij de pilot het 'Korte Klappen Team', onderdeel van ZSM, in Groningen. Deze scriptie is geschreven in het kader van ons afstuderen aan de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (Social Work) met het uitstroomprofiel ggz-agoog aan de Hanzehogeschool in Groningen. Dit past binnen het uitstroomprofiel gezien het onderzoek hulpbehoevende personen betreft, die verward zijn en/of waar sprake is van (psychische) problematiek(en). Dit onderzoek is in opdracht van Reclassering Nederland gedaan. Van december 2017 tot en met juni 2018 zijn wij bezig geweest met het onderzoek en het schrijven van de scriptie.

Door Ellen Warlich zijn wij terecht gekomen binnen het Korte Klappen Team en hebben wij een start kunnen maken met het onderzoek. De begeleiding is hierna overgedragen aan Sandra Elzer en Monique de Bruin. Dankzij Sandra zijn wij volledig opgenomen binnen het Korte Klappen Team. Wij willen haar bedanken voor haar enthousiasme, tijd en inzet voor ons onderzoek. Monique de Bruin willen wij bedanken voor het meedenken over het onderzoek, haar kritische blik, feedback en positiviteit.

Daarnaast willen wij alle leden van het Korte Klappen Team bedanken voor de transparantie tijdens de vergaderingen en interviews en voor het beantwoorden van onze enquêtes. Zonder hen waren wij niet tot dit eindresultaat gekomen.

In het bijzonder willen wij onze medestudenten en docent Jeroen van Boekhoven bedanken voor het stellen van de scherpe vragen, geven van antwoorden, feedback en humor.

Wij wensen u veel leesplezier toe.

Petula Klein Nagelvoort & Jessica Gort

Groningen, 4 juni 2018

Samenvatting

Via de ZSM-werkwijze werken Politie, Openbaar Ministerie, Reclassering, Raad voor de Kinderbescherming en Slachtofferhulp Nederland gezamenlijk aan eenvoudige delicten. Achter een eenvoudig delicten kunnen grote achterliggende psychische problematieken liggen. Vaak hebben deze mensen nog geen hulp, vanwege deze reden worden ze hulpbehoevende personen genoemd. Een goede samenwerking met verschillende organisaties uit het sociaal domein is voor deze groep hulpbehoevende personen essentieel. Op dit moment ontbreken goede structurele samenwerkingsafspraken. Hierdoor komen hulpbehoevende personen tussen wal en schip terecht. De hulpbehoevende personen komen in de praktijk in het strafrecht terecht, terwijl wanneer er hulp wordt aangeboden, dit van meer betekenis kan zijn voor de verdachte, slachtoffer en de samenleving. Deze betekenisvolle afhandeling kan ZSM niet altijd bieden. Daarom is door ZSM Noord-Nederland de pilot 'Korte Klappen Team' gestart. Dit team wil hulpbehoevende personen de hulp bieden die zij nodig hebben. Binnen dit team is er onderzoek gedaan.

Het doel van dit onderzoek is om te achterhalen hoe deze hulpbehoevende personen zo snel mogelijk doorverwezen kunnen worden naar een passende hulpverleningsorganisatie binnen het Korte Klappen Team. Hierdoor is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *Hoe kunnen hulpbehoevende personen die aangemeld worden bij het Korte Klappen Team in Groningen zo snel mogelijk naar een passende hulpverleningsorganisatie verwezen worden, zodat dit kan bijdragen aan het verlagen van recidive?*

Uit het vooronderzoek bleek dat sociale controle, sociaal kapitaal, binding en interventies gericht op gedragsverandering bijdragen aan het verlagen van recidive. Daarnaast werkt een combinatie van straf en zorg recidive verlagend wanneer het voldoet aan: een blijvende steunstructuur, diagnostiek, intensieve en voortdurende begeleiding. Deze hulp kan door teams ingezet worden wanneer er sprake is van de volgende factoren: een gezamenlijk doel, diverse expertises, de kennis van deze expertises binnen het team, een duidelijke leider en de mogelijkheid om als team zelfstandig beslissingen te kunnen nemen.

Het is een kwalitatief onderzoek, waarbij gebruik is gemaakt van: interviews, enquêtes, dossieronderzoek en participerende observaties. Er is een onderzoek gedaan naar de hulpverleningsorganisaties binnen het Korte Klappen Team, de samenwerking, de doelgroep en de aanmelding van deze doelgroep. De respondenten van het onderzoek zijn de hulpverleningsorganisaties in het Korte Klappen Team. Door het beantwoorden van de voor- en deelvragen kon er een antwoord worden gegeven op de hoofdvraag: Hulpbehoevende personen die aangemeld worden bij het Korte Klappen Team kunnen door een goede samenwerking, met uitputtend en uitsluitende expertises in het team, bekendheid bij ZSM en een snel overzicht zoals een beslisboom, zo snel mogelijk naar de passende hulpverleningsorganisatie verwezen worden.

Het Korte Klappen Team blijkt een aantal punten te kunnen verbeteren om zo snel mogelijk de hulpbehoevende personen bij een passende hulpverleningsorganisaties aan te melden. De aanbevelingen hierin zijn dat het team uitsluitend en uitputtend moet zijn in haar expertises. Dat het team bekender moet worden binnen ZSM Noord-Nederland die het Korte Klappen Team kan inzetten. En tot slot dat er meer onderzoek gedaan kan worden of het Korte Klappen Team recidive verlagend te werk gaat.

Inhoudsopgave

Afkortingen	7
Begrippenlijst	7
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	8
1.1 Context	8
1.1.1 ZSM-aanpak	9
1.1.2 Pilot Korte Klappen Team	9
1.1.3 Verschil ZSM en Korte Klappen Team	10
1.2 Probleemanalyse	10
1.3 Doelstelling	11
1.4 Onderzoeksvraag	11
1.5 Leeswijzer.....	12
Hoofdstuk 2 Van aanhouding tot hulpverlening	13
2.1 Werkwijze ZSM	13
2.2 Werkwijze Korte Klappen Team	15
2.3 Aanmelding hulpbehoevende personen.....	16
2.4 Belangrijke factoren in de samenwerking	17
2.5 Recidive verlagend te werk	18
2.6 Conclusie	21
Hoofdstuk 3 Methode.....	22
3.1 Typering onderzoek	22
3.2 Respondenten/informatiebronnen	22
3.3 Onderzoeksinstrument.....	23
3.4 Procedure gegevensverzameling	26
3.5 Analyseplan.....	27
Hoofdstuk 4 Resultaten	28
4.1 Problematieken en delicten binnen het Korte Klappen Team.....	28
4.2 Het ontwikkelen van een volledig Korte Klappen Team	29
4.3 De expertises binnen het Korte Klappen Team	30
4.4 Een stappenplan voor de aanmelding van hulpbehoevende personen	34
4.5 Het Korte Klappen Team dat zich inzet tegen recidive	35
Hoofdstuk 5 Conclusie, discussie & aanbevelingen.....	36
5.1 Conclusie	36
5.2 Discussie.....	37
5.2.1 Koppeling vooronderzoek	37

5.2.2 Bruikbaarheid	37
5.2.3 Validiteit	38
5.2.4 Betrouwbaarheid.....	39
5.2.5 Visie van de onderzoekers.....	39
5.3 Aanbevelingen	40
Literatuur	42
Bijlage 1 Interview 1	45
Bijlage 2 Interview 2	46
Bijlage 3 Enquête	47

Afkortingen

3RO	3 Reclasseringsorganisaties (Reclassering Nederland, Verslavingsreclassering, Reclassering Leger des Heils)
AFPN	Ambulante Forensische Psychiatrie Noord-Nederland
BinG	Bemoeizorg in Groningen
Halt	Het Alternatief (om jeugdcriminaliteit te voorkomen)
LdH	Leger des Heils
OM	Openbaar Ministerie
OvJ	officier van justitie
PTSS	Posttraumatische Stressstoornis
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
VNN	Verslavingszorg Noord-Nederland
Zinso	Zorggroep Stad & Ommeland
ZSM	Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk

Begrippenlijst

Afdoening	In dit onderzoek spreken we van een afdoening ofwel een OM-afdoening wanneer het Openbaar Ministerie een straf oplegt. Het gaat dan om 'lichtere' strafbare feiten zoals winkeldiefstal, rijden zonder verzekering en verkeersovertredingen. Een voorbeeld van een OM-afdoening kan een werkstraf zijn. Het OM mag deze straffen sinds februari 2008 zelf opleggen, de rechter doet hier geen uitspraak over (Rijksoverheid, z.j.).
Contra-indicatie	Bij aandoening, ziekte of klacht waarbij een bepaalde therapeutische behandeling niet mag worden toegepast (Gezondheidsnet, z.j.).
Hulpbehoevende personen	De hulpbehoevende personen waar het binnen deze pilot gaat zijn verdachten die een strafbaar feit hebben gepleegd en zorg nodig hebben (sprake van psychische problematiek). Een voorbeeld hiervan is iemand met een verslaving die een winkeldiefstal pleegt.
Lik - op - stuk - beleid	Dit is een beleid waarbij strafzaken zo snel mogelijk af te handelen zodat slachtoffers en daders niet te lang hoeven te wachten totdat ze weten waar ze aan toe zijn (Openbaar Ministerie, z.j.).
Recidive	Dat een persoon in herhaling valt bij het plegen van een bepaald strafbaar feit (Ganesh, 2017).

Hoofdstuk 1 Inleiding

“Ik weet niet wat ik dacht. Ik raakte in paniek. Ik ben gewoon de winkel in gegaan en ben gaan stelen. Zo opvallend mogelijk. Ik wist dat ik te zien was. Ik wist ook dat ik gepakt zou worden. Ik dacht alleen maar.. kom maar.. kom mij maar halen. Ik heb hulp nodig en dat weet ik. Zo gaat het niet langer.”

Mevrouw M. kwam voor de tweede keer binnen een jaar tijd in beeld bij justitie wegens winkeldiefstal. Mevrouw M. is 26 jaar, heeft een stabiele relatie, volgt een Masteropleiding en heeft een goede functie in het UMCG. Na het delict heeft ze contact gezocht met een psycholoog. Ze blijkt een gegeneraliseerde angststoornis te hebben. De officier van justitie besluit haar na het advies van de reclassering een gedragsaanwijzing (in contact blijven met de psycholoog) te geven in plaats van een straf.

Het bovenstaande schetst een situatie waar de reclassering/ZSM wekelijks mee te kampen krijgt. Het gaat om delicten die gepleegd zijn uit verschillende (psychische) problematieken, waar hulp te kort schiet. Het gaat om kleine delicten met grote zorgen. Er is onderzoek gedaan naar hoe de pilot genaamd het ‘Korte Klappen Team’ hulpbehoevende personen zo snel mogelijk passende hulp kan aanbieden. In dit hoofdstuk worden de context, de probleemanalyse, de doelstelling, de vraagstelling en de leeswijzer behandeld.

1.1 Context

Dit onderzoek vond plaats bij het Korte Klappen Team, dit is een onderdeel van ZSM Noord-Nederland. Om de context van het onderzoek te begrijpen is het van belang om eerst inzicht te hebben in de ZSM-aanpak.

De ZSM-aanpak, die is opgericht in 2011, heeft als doel eenvoudige strafzaken samen op een snelle, slimme, selectieve, simpele en samenlevingsgerichte wijze aan te pakken (Openbaar Ministerie, z.j.). Dit om slachtoffers en daders niet te lang te laten wachten, maar direct actie te ondernemen zodat ze weten waar ze aan toe zijn. Dit is belangrijk voor zowel de daders en slachtoffers als voor de samenleving. Op deze manier is het mogelijk om daders lik-op-stuk te geven en de zaken buiten de rechter af te doen. Dit draagt onder andere bij aan minder administratie, lagere kosten en een groter gevoel van veiligheid bij de burgers (Politie, 2013).

Bij deze aanpak werken de volgende disciplines samen aan een OM-afdoening van voor justitie eenvoudige strafzaken: Openbaar Ministerie (OM), Politie, Reclassering Nederland, Reclassering van Verslavingszorg Noord-Nederland, Reclassering van het Leger des Heils, Raad voor de Kinderbescherming en Slachtofferhulp Nederland. Bij een OM-afdoening gaat het om ‘lichtere’ strafbare feiten zoals winkeldiefstal, rijden zonder verzekering en verkeersovertredingen. Een voorbeeld van een OM-afdoening kan zijn: een werkstraf. Het OM mag deze straffen sinds februari 2008 zelf opleggen, de rechter doet hier geen uitspraak over (Rijksoverheid, z.j.).

Een andere reden waarom ZSM is gestart, is omdat het OM wordt geconfronteerd met een beperkte zittingscapaciteit. Daarnaast wordt er op ZSM nadrukkelijk gekeken of, naast straf, zorg een optie is. Reclassering Nederland, VNN-Reclassering en Reclassering Leger des Heils (3RO) zijn bezig om zich binnen ZSM te positioneren in het sociale domein. Op deze manier zorgen zowel het OM als de Reclassering voor een andere manier van denken en handelen zodat er een goede invulling kan worden

gegeven aan het strafproces (Openbaar Ministerie, z.j.). Het vervolg van het strafproces zou met deze aanpak gericht kunnen zijn op passende zorg in plaats van alleen een straf.

1.1.1 ZSM-aanpak

In deze paragraaf wordt de werkwijze van ZSM kort uitgelegd. De uitgebreide versie is te vinden in hoofdstuk 2.1 'Werkwijze ZSM'.

Binnen de ZSM-aanpak wordt er gekeken naar mogelijkheden voor een betekenisvolle afdoening zodat er niet alleen een passende straf maar ook het lik-op-stuk beleid wordt gehanteerd. Bij deze aanpak worden bijna alle eenvoudige zaken binnen zes uur na aanhouding beoordeeld. Hierbij gaat het om zaken die kleine delicten betreffen, maar waarbij grote zorgen zijn over de verdachte. Hierbij is te denken aan een persoon met een verslaving die een winkeldiefstal pleegt. De complexe zaken worden door de rechter behandeld en komen niet ter sprake bij de ZSM-aanpak (Openbaar Ministerie, z.j.). Uit een evaluatierapport uit 2016 (Openbaar Ministerie, 2016) is naar voren gekomen dat het ZSM niet altijd lukt om een zaak 'betekenisvol' af te handelen (onder betekenisvol wordt een combinatie van straf en zorg verstaan). De beste afdoening hoeft volgens officier van justitie Kemkers ook niet altijd het strafrecht te zijn: *"Hulpverlening kan net dat duwtje zijn om iemand weer op het rechte pad te krijgen, zeker bij een verdachte die nog niet een lang strafblad heeft opgebouwd. De maatschappij is daar ook het meest bij gebaat"* (Winkel & Molenaar, 2017). Het Korte Klappen Team is hierdoor opgestart om de zaken bij hulpbehoevende personen wel betekenisvol af te handelen.

1.1.2 Pilot Korte Klappen Team

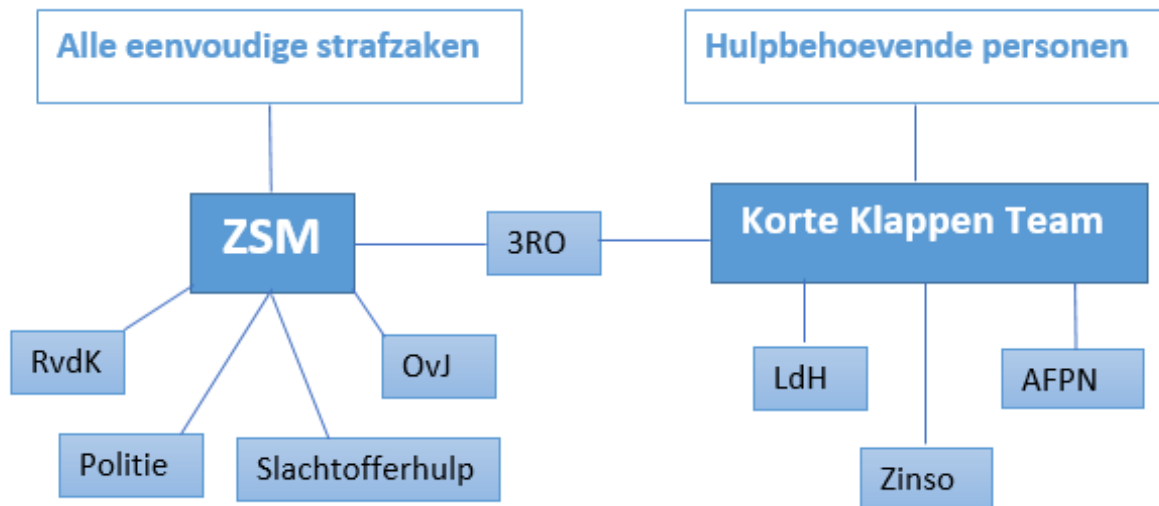
Er is onderzoek gedaan naar de pilot van het Korte Klappen Team als onderdeel van ZSM Noord-Nederland. Hoe deze pilot eruitziet en welke organisaties hierin samenwerken is hieronder beschreven. Het Korte Klappen Team zorgt ervoor dat hulpbehoevende personen die een delict hebben gepleegd en bij ZSM bekend zijn, de hulp krijgen die ze nodig hebben.

In december 2017 is er binnen ZSM een pilot genaamd 'het Korte Klappen Team' gestart. Dit is in samenwerking tussen verschillende hulpverleningsorganisaties en justitie. De hulpverleningsorganisaties kunnen worden ingezet voor zorg, hulpverlening en praktische zaken (uitkering, huisvesting, ID-aanvraag etc.). Deze pilot is gestart om recidive te verlagen bij hulpbehoevende personen. De hulpbehoevende personen waar het binnen deze pilot om gaat, zijn verdachten die een strafbaar feit hebben gepleegd en hulp nodig hebben vanwege (psychische) problematiek(en). Het doel is dat deze personen bij de juiste organisatie en/of binnen de juiste (hulpverlenings)organisatie terecht komen, zodat de personen de hulp krijgen die zij nodig hebben. Als de hulpbehoevende personen geen passende hulp krijgen, blijven zij recidiveren. Het Korte Klappen Team wil dit patroon doorbreken. Deze pilot zal duren tot en met juni 2018 en dan zal er gekeken worden of deze werkwijze werkt en hoe het eventueel voortgezet zal worden.

Binnen het Korte Klappen Team komen op dit moment de volgende organisaties samen: Ambulante Forensische Psychiatrie Noord-Nederland (AFPN), Zorggroep in Stad en Ommeland (Zinso), en Ambulante hulpverlening vanuit het Leger des Heils (LdH). De drie reclasseringsorganisaties zijn ook onderdeel van het Korte Klappen Team, zij zorgen voor de aanmelding van de hulpbehoevende personen naar de hulpverleningsorganisaties. Tijdens de pilot kunnen de bovenstaande hulpverleningsorganisaties nog wijzigen, omdat er wordt gekeken naar welke organisaties passend zijn in het Korte Klappen Team. Het doel is dat de bovenstaande organisaties gaan samenwerken om tot een passende afdoening te komen die recidive verlagend werkt.

1.1.3 Verschil ZSM en Korte Klappen Team

Om een duidelijk beeld te vormen van ZSM en het Korte Klappen Team wordt hieronder beschreven en weergegeven (afbeelding 1) wat het verschil is tussen beide teams. ZSM is een aanpak waarbij alle veelvoorkomende criminaliteit bekeken en afgehandeld wordt vanuit het strafrecht, alle aangehouden en ontboden verdachten (strafzaken) komen hier binnen. De reclassering op ZSM beoordeelt of de zaak door het Korte Klappen Team kan worden opgepakt. Bij het Korte Klappen Team wordt er gekeken naar de hulpbehoevende personen waarbij straf en hulp gecombineerd wordt. Op het moment dat ZSM een hulpvraag constateert bij de verdachte wordt deze doorverwezen naar het Korte Klappen Team.

Afbeelding 1: Verschil ZSM en Korte Klappen Team

1.2 Probleemanalyse

In 2009 is er in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid door Kaal, et al. onderzoek gedaan om tot een betere aansluiting te komen van straf en zorg. Het doel van dit onderzoek was vermindering van de criminaliteit en overlast in Nederland. Dit werd gedaan door een persoonsgerichte aanpak van verdachten. Er werd niet alleen gekeken naar de straf maar ook naar gedragsbeïnvloeding. Een voorbeeld hiervan is in plaats van detentie deelnemen aan een zorgtraject (Kaal, et al., 2009). ZSM zou hier een bijdrage aan moeten leveren. Echter is ZSM vooral gericht op straf en wil het Korte Klappen Team zich bezighouden met gedragsbeïnvloeding.

Doordat hulpbehoevende personen geen passende hulpverlening hebben is de kans groot dat ze recidiveren en op zichzelf blijven aangewezen. Om dit probleem aan te pakken is het Korte Klappen Team gestart en is dit onderzoek gedaan. Gezien het Korte Klappen Team een pilot betreft, zijn de verschillende deelnemers nog zoekend naar de juiste manier van samenwerken. Daarom is er gekeken naar hoe beginnende teams het beste kunnen samenwerken. Dit is meegenomen in het onderzoek.

Op dit moment verloopt het proces van aanhouding tot aan het krijgen van een straf bij ZSM zes uur tot vier weken. Dit hangt af van de straf en het onderzoek. Het risico bestaat dat daders binnen dit proces recidiveren. Slachtoffers en de samenleving moeten merken dat er iets gebeurt (sneller een straf of passende hulpverlening). Het Openbaar Ministerie (z.j.) wil door middel van ZSM het vertrouwen in de samenleving versterken. Het Korte Klappen Team kan een bijdrage leveren aan het versnellen van dit proces. Bij de casussen van het Korte Klappen Team is het nodig om eerder in te grijpen, omdat het gaat om hulpbehoevende personen. Hoe het Korte Klappen Team dit proces kan

versnellen is uitgezocht tijdens dit onderzoek. Hierbij is onder andere gekeken naar de samenwerking tussen de verschillende hulpverleningsorganisaties en wat zij te bieden hebben.

Internationaal gezien zijn er in België ook ontwikkelingen op het gebied van de ZSM-aanpak. De Belgen kwamen met deze aanpak nadat ze merkten dat het vertrouwen van de burger in politie en justitie weg was. In Gent is er mede hierdoor een nieuwe pilot gestart genaamd Project M. Door middel van deze pilot wil justitie het vertrouwen van de burger terugwinnen. Project M streeft net zoals ZSM naar een snelle, zichtbare en betekenisvolle samenwerking tussen politie, hulpverlening en andere justitiële partners. De huidige werkprocessen missen vaak effect omdat de reactie op strafbare feiten en de effectieve uitvoering van beslissingen vaak (te) laat komen, zowel ten aanzien van het slachtoffer als ten aanzien van de dader en de samenleving (Van der Broek, 2018).

Concluderend kan er gesteld worden dat hulpbehoevende personen blijven recidiveren, omdat het te lang duurt voordat zij passende hulpverlening krijgen. Door een goede samenwerking van het Korte Klappen Team zal er zo snel mogelijk passende hulpverlening ingeschakeld worden. Wanneer er passende hulpverlening ingeschakeld wordt zal de persoon niet meer in beeld komen bij justitie, omdat hij/zij leert omgaan met zijn/haar problematiek. Daarnaast zal het, net zoals in België, ervoor zorgen dat het vertrouwen van de samenleving in justitie mogelijk versterkt wordt.

1.3 Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen hoe de samenwerking tussen de deelnemers van het Korte Klappen Team zodanig vormgegeven kan worden, zodat de hulpbehoevende personen zo snel mogelijk bij de juiste hulpverleningsorganisatie terecht komen, ten einde de kans op recidive te verlagen.

Met dit onderzoek wordt bijgedragen aan een nieuwe manier van samenwerken tussen verschillende hulpverleningsorganisaties waardoor er een snellere doorstroom plaatsvindt tussen justitie en het sociale domein. Op dit moment wordt dit in Groningen onderzocht met als doel om de nieuwe manier van werken landelijk in te zetten.

1.4 Onderzoeksvraag

Het onderzoek heeft als hoofdvraag:

Hoe kunnen hulpbehoevende personen die aangemeld worden bij het Korte Klappen Team in Groningen zo snel mogelijk naar een passende hulpverleningsorganisatie verwezen worden, zodat dit kan bijdragen aan het verlagen van recidive?

Om tot een antwoord op de hoofdvraag te komen zijn de volgende voorvragen opgesteld?

- o Wat is de werkwijze van ZSM?
- o Wat is de werkwijze van het Korte Klappen Team?
- o Hoe worden hulpbehoevende personen aangemeld bij het Korte Klappen Team?
- o Wat zijn belangrijke factoren in de samenwerking tussen verschillende disciplines?
- o Wat werkt recidive verlagend?

Deze voorvragen zijn ontwikkeld om onderscheid te kunnen maken tussen de werkwijze van ZSM en het Korte Klappen Team. Hierdoor wordt duidelijk gemaakt waarom het Korte Klappen Team van belang is en hoe zij te werk gaan. Om te kunnen begrijpen hoe een hulpbehoevend persoon bij het

Korte Klappen Team terecht komt, en hoe de aanmelding dus zo snel mogelijk gerealiseerd kan worden, is dit opgenomen in het vooronderzoek. Aangezien het om een nieuwe teamsamenstelling gaat is het van belang om zicht te krijgen in de samenwerking. Daarom is ervoor gekozen om belangrijke factoren in het samenwerken te onderzoeken zodat dit meegenomen kan worden in het praktijkonderzoek. Het Korte Klappen Team heeft als doel om recidive te verlagen. Het is hierdoor van belang geweest om te onderzoeken wat recidive verlagend werkt en of de hulpverleningsorganisaties binnen het Korte Klappen Team recidive verlagend te werk gaan.

De informatie uit het vooronderzoek heeft een bijdrage geleverd aan het opstellen van de volgende deelvragen:

- o Met welke problematieken en delicten heeft het Korte Klappen Team te maken?
- o Welke verschillende hulpverleningsorganisaties zijn er nodig binnen het Korte Klappen Team?
- o Wat kunnen de verschillende hulpverleningsorganisaties, die momenteel een onderdeel uitmaken van het Korte Klappen Team, de hulpbehoevende personen bieden?
- o Welke stappen moeten er worden genomen bij aanmelding van hulpbehoevende personen binnen het Korte Klappen Team?
- o Zijn de hulpbehoevende personen die tijdens het onderzoek zijn aangemeld bij het Korte Klappen Team gerecidiveerd nadat ze zijn doorverwezen?

Deze deelvragen zijn van belang, omdat duidelijk moet worden gemaakt met welke doelgroep het Korte Klappen Team te maken heeft. Hierna kan er gekeken worden welke verschillende hulpverleningsorganisaties nodig zijn binnen het team. Door de delicten in kaart te brengen wordt het voor het Korte Klappen Team duidelijk welke interventies kunnen worden ingezet en welke organisaties hier nodig voor zijn, bijvoorbeeld: een sociale vaardigheidstraining bij geweldsdelicten. Door inzicht te krijgen in wat de verschillende hulpverleningsorganisaties kunnen bieden kan dit bijdragen aan een snellere verwijzing van de hulpbehoevende personen naar een passende hulpverleningsorganisatie. Het is daarbij van belang dat ook de stappen van de aanmelding inzichtelijk gemaakt worden, zodat iedereen in het team op de hoogte is en dit de samenwerking kan bevorderen. Tot slot is er gekeken of de hulpbehoevende personen zijn gerecidiveerd nadat ze hulp hebben gekregen. Dit is kort in kaart gebracht om te kijken of het Korte Klappen Team in deze setting haar doel kan behalen.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt er door middel van literatuur antwoord gegeven op de voorvragen. Deze zijn gericht op de werkwijze van het Korte Klappen Team, ZSM, samenwerking en wat recidive verlagend werkt. In hoofdstuk 3 'Methode' wordt de aanpak van de gegevensverzameling weergegeven, namelijk: de typering, de respondenten, de onderzoeksinstrumenten en tot slot het analyseplan. De antwoorden van de opgestelde deelvragen worden weergegeven in het resultatenhoofdstuk. De conclusie, discussie en aanbevelingen zijn te vinden in hoofdstuk 5. In de bijlages zijn de interviews en is de enquête te vinden.

Hoofdstuk 2 Van aanhouding tot hulpverlening

In dit hoofdstuk worden de voorvragen die zijn beschreven in hoofdstuk 1 beantwoordt middels een vooronderzoek. Het vooronderzoek is gebaseerd op een literatuuronderzoek en persoonlijke communicatie. Er is literatuuronderzoek gedaan naar de werkwijze van ZSM, wat belangrijke factoren in de samenwerking zijn en wat recidive verlagend werkt. Door middel van persoonlijke communicatie is de werkwijze van het Korte Klappen Team beschreven.

2.1 Werkwijze ZSM

Sinds begin 2011 wordt er gewerkt aan een nieuwe aanpak om strafzaken van veelvoorkomende criminaliteit versneld af te handelen. Voorbeelden van veelvoorkomende criminaliteit zijn in Nederland: fietsendiefstal, winkeldiefstal, vernieling, geweldsdelicten en belediging (Wet- en regelgeving, 2014).

De nieuwe aanpak is door het OM, politie en in samenwerking met ketenpartners vormgegeven. De aanleiding voor deze nieuwe aanpak was de te lange afhandeling van strafzaken. Met een snellere afhandeling zou er doelmatiger en effectiever kunnen worden opgetreden tegen veelvoorkomende criminaliteit. De afkorting ZSM staat voor Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk. Uiteindelijk zijn deze begrippen tot drie doelstellingen gebundeld 'Snel', 'Betekenisvol' en 'Zorgvuldig' (Simon Thomas et al., 2016).

Zoals in 1.1 'Context' is beschreven zijn de ketenpartners die samenwerken de drie reclasseringsorganisaties, Slachtofferhulp Nederland en de Raad voor de Kinderbescherming en sinds 1 maart 2018 Halt. Deze zijn samen met het OM en de politie gelijktijdig aanwezig aan de 'ZSM-tafel' om noodzakelijke informatie uit te wisselen. Met alle informatie die de verschillende ketenpartners bij elkaar hebben verzameld is de officier van justitie in staat om de zaak te beoordelen. De zaken die bij ZSM binnenkomen zijn juridisch eenvoudige delicten die door zowel meerderjarige als minderjarige personen gepleegd worden. Het streven is om binnen één dag een besluit te nemen over de afdoeningswijze van de zaak, lukt dit niet dan wel binnen zeven of dertig dagen. Dit is afhankelijk van de complexiteit van de zaak (Simon Thomas et al., 2016).

De beslissingen die de officier van justitie neemt, zijn onder te verdelen in twee categorieën. De eerste categorie wordt de 'afdoeningsbeslissing' genoemd. Hierbij wordt er besloten of de verdachte wordt bestraft en wat de sanctie zal zijn.

Onder een afdoeningsbeslissing vallen de volgende mogelijkheden (Simon Thomas et al., 2016):

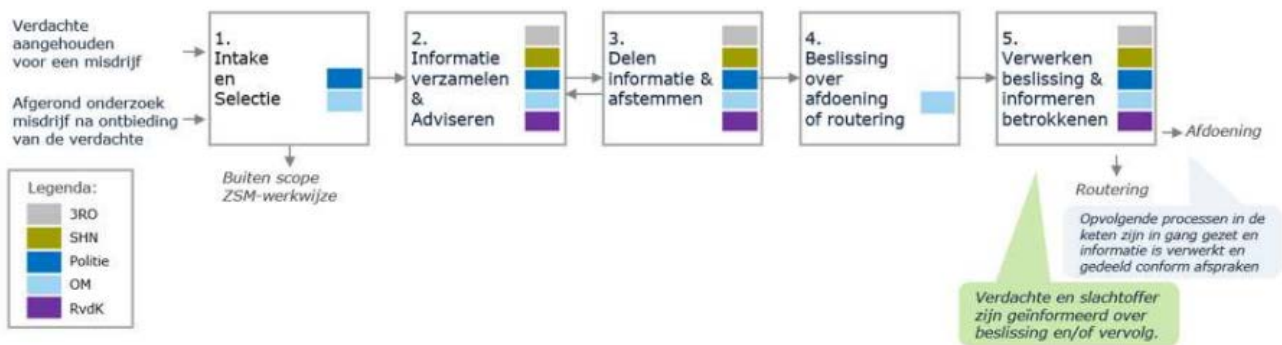
Buitenjustitieel	Bijvoorbeeld een HALT-verwijzing
Voorwaardelijk sepot	Een beslissing met bepaalde voorwaarden waar de verdachte zich aan moet houden
OM-afdoening	Een strafbeschikking (een geldboete, een taakstraf, onttrekking aan het verkeer van in beslag genomen goederen of het opleggen van een rijontzegging (Thoonen, 2012)).

De tweede categorie wordt de ‘routeringsbeslissing’ genoemd. Bij deze categorie wordt de zaak verwezen voor verdere beoordeling.

Onder een routeringsbeslissing vallen de volgende mogelijkheden:

Zittingen	Voor de rechter verschijnen
Verwijzingen	Bijvoorbeeld naar het Veiligheidshuis

Het ZSM-proces start op het moment dat de verdachte is aangehouden (ZSM, 2016). Wanneer de verdachte is aangehouden wordt deze direct aangemeld bij ZSM (Salet & Terpstra, 2017). De ZSM-aanpak bestaat uit drie fasen: de selectie van het traject, de afdoening en de executie (Kwakman, 2012). Om het proces overzichtelijk in kaart te brengen is hieronder het ZSM-proces weergegeven:

Afbeelding 2: ZSM-proces (ZSM, 2016 p.8)

Zoals te zien is op afbeelding 2 is er na de aanhouding van de verdachte een intake- en een selectieprocedure door de politie en het OM. Tijdens stap twee wordt er informatie over de zaak en de verdachte verzameld door alle ketenpartners. Bij stap drie wordt deze informatie met elkaar uitgewisseld aan de zogeheten ‘ZSM-tafel’ waar alle ketenpartners bij betrokken zijn. De officier van justitie neemt in stap vier de beslissing over de afdoening. En tot slot verwerken alle ketenpartners de beslissing en informeren de betrokkenen. De afdoening wordt nu in werking gezet (de executie).

Per maand worden er landelijk ongeveer 13.500 zaken behandeld door de ZSM-teams in Nederland. De hoeveelheid zaken verschilt per ZSM-locatie (Salet & Terpstra, 2017). Per kwartaal worden er in Noord-Nederland ongeveer 4000 zaken door de ZSM-aanpak behandeld (Henneken, 2017). De ZSM-aanpak zorgt ervoor dat de oorzaak van de criminaliteit aan wordt gepakt door hulp te bieden aan verdachten met achterliggende problemen, door samen te werken met de partners uit het sociaal domein. Op deze manier wordt dat de kans op recidive verlaagd. De ZSM-locaties bepalen zelf de betrokkenheid van de partners uit het sociale domein (ZSM, 2016). Op de locatie in Groningen zijn dat de partners die genoemd zijn in 1.1 ‘Context’.

Vanuit het landelijk evaluatierapport dat na vijf jaar ZSM is opgesteld komt naar voren dat er een hechte samenwerking is ontstaan tussen de verschillende ketenpartners. Toch is er ook een kanttekening geplaatst bij de ZSM-aanpak. De drie uitgangspunten van de aanpak zijn: snel, betekenisvol en zorgvuldig. Echter laat de evaluatie zien dat het niet altijd lukt om ‘betekenisvol’ af te handelen (Openbaar Ministerie, 2016). Dit is onder andere de reden dat de pilot Het Korte Klappen Team is gestart. Zij willen door maatwerk te leveren wel de zaak betekenisvol af kunnen handelen.

Er kan antwoord worden gegeven op de vraag: ‘Wat is de werkwijze van ZSM?’

Bij de ZSM-aanpak werken de volgende ketenpartners samen: de drie reclasseringsorganisaties, Slachtofferhulp Nederland, de Raad voor de Kinderbescherming, Halt, het Openbaar Ministerie (officier van justitie) en politie. ZSM is in het leven geroepen om strafzaken van veelvoorkomende criminaliteit versneld af te handelen. Met een snellere afhandeling zou er doelmatiger en effectiever kunnen worden opgetreden tegen veelvoorkomende criminaliteit. De ZSM-aanpak begint vanaf de aanhouding van de verdachte. Over deze verdachte wordt vervolgens informatie verzameld door de verschillende ketenpartners. Met al deze informatie is de officier van justitie in staat om de zaak te beoordelen en tot een afdoening te komen.

2.2 Werkwijze Korte Klappen Team

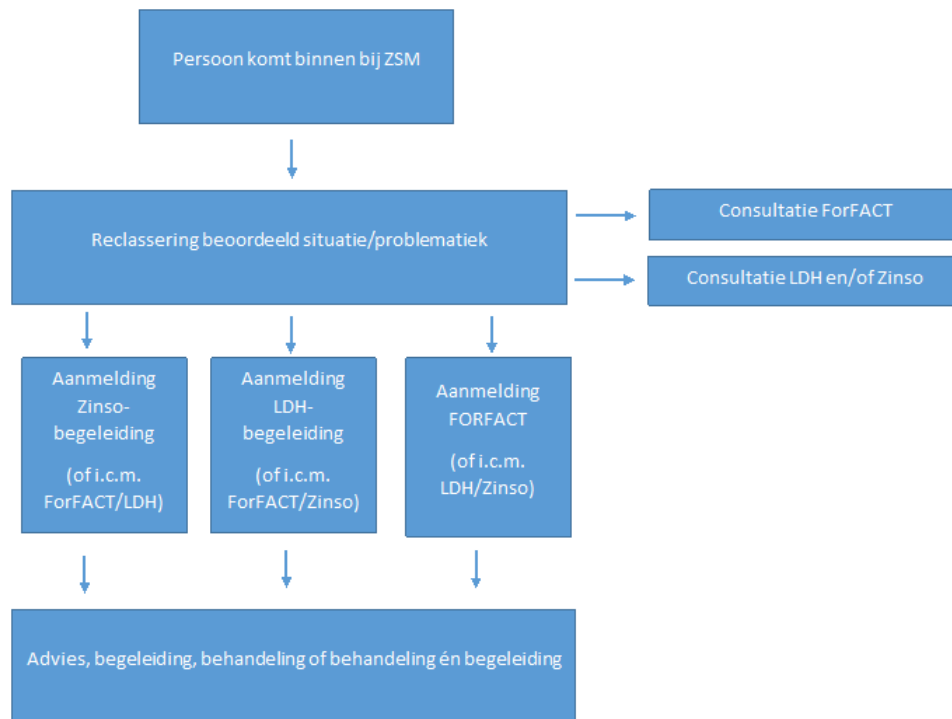
Zoals in 1.1.2 'Pilot Korte Klappen Team' is beschreven is de pilot gestart met als doel hulpbehoevende personen zo snel mogelijk de passende hulp te bieden door middel van samenwerking tussen verschillende hulpverleningsorganisaties en justitie, waardoor dit recidive verlagend kan werken. Het Korte Klappen Team zou er dus voor moeten zorgen dat er maatwerk geleverd wordt, aangezien ZSM dit niet kan bieden. De inhoudelijke doelstellingen van de pilot zijn: problematiek in beeld krijgen, indien van toepassing uitvoeren van diagnostiek, motivatie toetsen, toetsen of gedragsinterventies nodig zijn en toetsen of een behandeling nodig is. Daarnaast kijkt het Korte Klappen Team of combinatie van hulp en strafrecht van toepassing is (Elzer, 2018).

Voorafgaande de pilot is er een team samengesteld uit ambulant werkers van het LdH, Zinso en het Forensisch FACT-team (Flexible Assertive Community Treatment) onderdeel van de AFPN. Met deze organisaties zijn gesprekken gevoerd, waaruit bleek dat eenieder enthousiast en positief was over de pilot. De organisaties zijn bereid om zich op een andere manier in te zetten en samen te gaan werken in het Korte Klappen Team. De betrokken partijen werken los van elkaar al op het snijvlak van hulp en veiligheid. Juist door deze expertises te bundelen is de verwachting dat zaken effectiever en efficiënter opgepakt gaan worden. Het uiteindelijke doel zal leiden tot minder overlast en een verlaging van recidive (Elzer, 2018).

Er kan antwoord worden gegeven op de vraag: 'Wat is de werkwijze van het Korte Klappen Team?' Het Korte Klappen Team moet er voor zorgen dat er maatwerk geleverd wordt aan hulpbehoevende personen die een delict hebben gepleegd. Hierbij wordt de problematiek in beeld gebracht en wordt er gekeken of een combinatie van hulp en straf ingezet moet worden. Het Korte Klappen Team werkt samen met aantal organisaties die bereid zijn zich in te willen zetten voor een werkwijze die tot minder overlast zal leiden met als hogere doel dat dit recidive verlagend werkt.

2.3 Aanmelding hulpbehoevende personen

Bij het Korte Klappen Team gaat het om casussen waarbij je een ‘onderbuikgevoel’ krijgt of waar hulp nodig is. Het kan ook gaan om bekende casussen, dus mensen die gerecidiveerd zijn waarbij je weet dat diegene kampt met een verslaving en/of persoonlijkheidsstoornis(en)/problematiek(en) (M. De Bruin, persoonlijke communicatie, 26 februari 2018). Deze casussen worden via ZSM doorverwezen naar het Korte Klappen Team.

Afbeelding 3: Aanmelding-proces Korte Klappen Team (Braak, 2018)

Bovenstaande afbeelding (afbeelding 3) is aan het begin van de pilot ontwikkeld en geeft weer hoe de aanmelding van een verdachte verloopt binnen het Korte Klappen Team. Er is door de onderzoekers een nieuwe beslisboom ontwikkeld die te vinden is in 4.4 ‘Een stappenplan voor de aanmelding van hulpbehoevende personen’.

Bij een goede samenwerking (met verschillende organisaties/instellingen) binnen het Korte Klappen Team, is het tevens van belang om een goed privacyreglement op te stellen. Binnen ZSM wordt er in toenemende mate gewerkt met organisaties uit de justitieketen, hulpverleningsorganisaties en gemeenten om de aanpak van complexe problematiek bij verdachten aan te pakken. Die samenwerking kan niet zonder het uitwisselen van persoonsgegevens over cliënten. Het uitwisselen van deze gegevens is aan wetgeving gebonden (Bethlehem, z.j.). Binnen het Korte Klappen Team maakt iedere organisatie gebruik van haar eigen privacyreglement, hierbij kan de verdachte toestemming geven aan het Korte Klappen Team om informatie in te winnen en te verstrekken. Bij aanmelding van de desbetreffende persoon binnen het Korte Klappen Team, zal hij/zij het formulier ondertekenen. Goede privacy zal kunnen bijdragen aan een vertrouwensrelatie of binding tussen hulpverlening en cliënt, wat ervoor kan zorgen dat cliënten niet recidiveren (Menger et al, 2016).

Er kan antwoord worden gegeven op de vraag:

‘Hoe worden hulpbehoevende personen aangemeld bij het Korte Klappen Team?’

Bij zaken waar zorgen over zijn (onderbuikgevoel) en waar nog geen hulp is wordt besloten of deze naar het Korte Klappen Team verwezen dient te worden. Om deze zaken te beoordelen is een goede samenwerking nodig waarin gegevens met verschillende hulpverleningsorganisaties moeten worden uitgewisseld. Om die reden is een privacyreglement nodig, de hulpverleningsorganisaties die bij het Korte Klappen Team betrokken zijn gebruiken elk hun eigen reglement.

2.4 Belangrijke factoren in de samenwerking

In de literatuur zijn verschillende definities voor teams te vinden. Wat naar voren komt uit deze definities zijn de volgende twee kenmerken (Nauta & Savelsbergh, 2014):

- een team bestaat uit twee of meer personen,
- om een gezamenlijk doel te realiseren zijn die personen van elkaar afhankelijk.

Diverse onderzoeken hebben zicht gegeven op de factoren die relatief sterke invloed hebben op het scheppen van de juiste teambanden, zodat een team goed presteert en samenwerkt (Nauta & Savelsbergh, 2014). Deze factoren zijn teamsamenstelling, teamsamenwerking, leiderschap en de omgeving (Derksen, 2015).

Teamsamenstelling

Door de diversiteit aan kennis en kunde zijn teams beter in staat om complexe vraagstukken op te lossen dan individuen. Voor het samenstellen van een team moet er gekeken worden naar de grootte van de groep. Er zijn meerdere onderzoeken gedaan naar de ideale grootte van de groep, waarin de meeste onderzoeken overeen lijken te komen. De groep moet namelijk voldoende groot zijn om diversiteit toe te laten en klein genoeg zodat elk groepslid ook daadwerkelijk iets kan bijdragen (Derksen, 2015). Volgens Belbin (2010) zou een team het beste functioneren van drie tot acht personen.

Teamsamenwerking

In teams met verschillende organisaties is een belangrijke succesfactor in de samenwerking de informatie-uitwisseling tussen de teamleden (Mesmer-Magnus & DeChurch, 2009). Er is veel onderzoek gedaan naar hoe informatie-uitwisseling het beste kan verlopen. Bevorderend werkt: het bundelen van eigen ervaringen en expertises om zo tot nieuwe ideeën te komen. Daarnaast moet ieder teamlid zich gehoord voelen. Door middel van het hebben van een gezamenlijke agenda en het duidelijk hebben van het gezamenlijke doel, kan ieder teamlid zo goed mogelijk een stem gegeven worden (Derksen, 2015). Volgens Lubbers & Nauta (2014) is het ook belangrijk om dezelfde normen en waarden te hebben en daarover transparant te zijn. Het ontbreken hiervan zou kunnen leiden tot het concurreren tussen individuen in plaats van het samenwerken.

Voor een goede teamsamenwerking met verschillende disciplines is het tevens van belang om van ieder te weten wat zijn/haar expertise is. Voor een team met mensen van verschillende disciplines is dit een uitdaging, omdat men vaak te weinig weet van elkaars vakgebied. Het is dus van belang dat men van elkaar weet wat eenieder te bieden heeft en daadwerkelijk doet. De beste optie hierbij is om een concreet bestand op te stellen, zodat alle informatie duidelijk terug te vinden is (Nauta & Savelsbergh, 2014). Zoals weergegeven in Lubbers & Nauta (2014) wordt het gezamenlijke doel en

de teamsamenwerking beter in stand gehouden door interactie met elkaar te blijven houden. Het is dus nuttig dat verschillende disciplines regelmatig contact met elkaar hebben.

Leiderschap

Volgens Carton, et. al. (2014) wordt leiderschap in verschillende onderzoeken genoemd als cruciale factor voor teamsucces. Er zijn twee belangrijke aanpakken als het gaat om 'goed' leiderschap. Ten eerste dient de leider taakgericht te werk te gaan. Hierbij gaat het vooral om helderheid te brengen wat er nodig is om het gezamenlijke doel te behalen. Ten tweede is het van belang om aandacht te geven aan persoonsgerichte leiding. Het gaat hier dus om de onderlinge interactie (Nauta & Savelsbergh, 2014). Alleen directief leiderschap zonder de aanvulling van coachend leiderschap kan het team in de prestaties belemmeren, aldus West & Hirst (2005). Er wordt door de leiders te weinig ruimte gegeven aan de leden van het team, waardoor de ervaringen en diversiteit aan kennis en kunde niet voldoende tot hun recht komen. Wanneer er alleen sprake is van coachend leiderschap kan dit wel stimuleren tot optimale prestaties, omdat deze vorm van leiderschap juist wel ruimte schept voor andere teamleden met hun specifieke talenten en kwaliteiten (Derksen, 2015). Echter zal een combinatie van beide leiderschappen een bijdrage leveren aan de beste resultaten van een team.

De omgeving

Over deze factor lijkt, gebaseerd op recent onderzoek, het minst bekend. Wel blijkt dat een team zelf beslissingen moeten kunnen nemen voor een zo'n optimaal mogelijke samenwerking. Tot op heden worden beslissingen nog te veel genomen van 'hoger op' en worden teams belemmerd door financiering en regel- en wetgeving (Lubbers & Nauta, 2014).

Er kan antwoord gegeven worden op de vraag:

'Wat zijn belangrijke factoren in de samenwerking tussen verschillende disciplines?'

Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat een goede samenwerking bestaat uit een combinatie van de volgende factoren: teamsamenstelling, teamsamenwerking, leiderschap en omgeving. Uit onderzoek blijkt dat een team moet bestaan uit maximaal acht verschillende expertises. De kennis van deze expertises moet ze kunnen bundelen om tot nieuwe ideeën te kunnen komen. Het team moet daarnaast het gezamenlijk doel en normen en waarden duidelijk hebben. En tot slot moet een team eigen beslissingen kunnen nemen om zo succesvol mogelijk te zijn.

2.5 Recidive verlagend te werk

Om te beschrijven wat recidive verlagend werkt is eerst nodig om het begrip *recidive* te definiëren. Volgens Ganesh (2017) houdt recidive in *"dat een persoon in herhaling valt bij het plegen van een strafbaar feit"*. De literatuur over recidive van veroordeelde personen toont aan dat er niet één risicofactor is, maar dat het gaat om meerdere factoren. Risicofactoren dragen bij aan het plegen van delicten en/of het recidiveren. De Amerikaanse onderzoeker Weatherburn heeft in 2001 onderzoek gedaan naar de verschillende aspecten die deze risicofactoren kunnen veroorzaken. Niet alle factoren die strafbaar gedrag veroorzaken, hoeven te leiden tot strafbaar gedrag. Het vergroot echter wel de kans op strafbaar gedrag. Hoe meer factoren op een persoon van toepassing zijn, des te groter de kans op strafbaar gedrag. In hetzelfde onderzoek worden de volgende risicofactoren benoemd die bij kunnen dragen aan strafbaar gedrag: biologische factoren, familieomstandigheden, intelligentieniveau, armoede en werkloosheid (Weatherburn, 2001). Echter kunnen deze factoren ook

beschermende factoren zijn en bijdragen aan het verlagen van recidive. Er wordt vanuit verschillende onderzoeken beschreven wat er recidive verlagend werkt. Dit kunnen specifieke interventies zijn, maar ook beschermende factoren met betrekking tot persoonlijke omstandigheden.

Persoonlijke omstandigheden

In het tijdschrift *Jeugd&Co* beschrijft Merel van Dorp (2016) dat volwassen met een justitieverleden die een huis, baan en een partner hebben minder geneigd zijn om strafbaar gedrag te vertonen. De bindingstheorie van Hirschi en de informele sociale controletheorie van Sampson en Laub stellen dat dit te maken heeft met sociale controle. Mensen willen zich namelijk gedragen zoals van hen verwacht wordt. Volgens Sampson en Laub (zoals weergegeven in Meijer, 2016) is het krijgen van een partner en/of een baan van positieve invloed. Deze levensgebeurtenissen worden ook wel het sociale kapitaal genoemd. Dit sociale kapitaal zal personen ervan weerhouden om crimineel gedrag te vertonen omdat ze het sociale kapitaal niet op het spel willen zetten.

Interventies

Tot de jaren tachtig gingen gedragswetenschappers ervan uit dat behandeling van delinquenten niet leidt tot verlaging van recidive. Sommige behandelingen hadden zelfs een negatief effect. Volgens Cooke & Philip (zoals weergegeven in Ruiter & Veen, 2006) zou alleen een gevangenisstraf zonder behandeling ook niet tot verlaging van recidive leiden. Alleen een uitspraak van de rechter helpt dus niet om recidive tegen te gaan (McGuire, 2000). Echter door middel van meta-analyses (het analyseren van verschillende onderzoeken) midden jaren tachtig bleek dat er wel behandelmethoden zijn die tot vermindering van recidive resulteerde. In 1992 is door Lipsey een grote meta-analyse uitgevoerd waarin hij 443 studies betrok naar de effecten van behandeling op recidive. Lipsey kon door middel van het grote aantal studies en personen, met overtuiging de nulhypothese dat niets werkt verwerpen. Wat de context van het delict in combinatie met de problematiek ook is, een behandeling zou het probleem moeten verhelpen. Het moet hierbij gaan om interventies die de delinquent onder andere helpen aan een baan en hen voorzien van rehabilitatiediensten, hulpverlening of therapieën die gericht zijn op het veranderen van gedrag en opvattingen over zichzelf. Een interventie waarvan in ieder geval van bekend is dat dit effect heeft en leidt tot recidive vermindering, is de cognitieve gedragstherapie (McGuire, 2000). Deze therapie is gericht op de gedachten, gevoelens en gedrag van de delinquent. De meeste effectieve interventies laten zien dat delinquenten moeite hebben met vaardigheden op gebied van interpersoonlijke probleemoplossing, zelfmanagement en sociale interactie. De effectieve interventies zoals cognitieve gedragstherapie hebben niet alleen positieve invloed op volwassenen, maar ook op jeugdigen (McGuire, 2000).

Volgens Andrews et al. (zoals weergegeven in Ruiter & Veen, 2006) moet een effectieve behandeling tegen recidive in ieder geval voldoen aan vier principes;

- 1) het *risicoprincipe*; waarin de intensiteit van de behandeling moet worden afgestemd op het recidiverisico van de delinquent.
- 2) het *behoefteprincipe*; waarin het veranderen van risicofactoren het doel moet zijn.
- 3) het *responsiviteitsprincipe*; de behandeling moet aansluiten op de mogelijkheden en kenmerken van de delinquent.
- 4) het *behandelintegriteitsprincipe*; de behandeling moet worden gegeven zoals deze bedoeld is.

Wanneer er interventies worden ingezet (gericht zijn op gedragsverandering) moeten die zich richten op het veranderen van criminogene behoeften zoals middelenmisbruik. Daarnaast moet de interventie concreet en gestructureerd zijn en aansluiten op het niveau van de delinquent (Ruiter & Veen, 2006).

Straf en zorg

In 2009 is er onderzoek gedaan door het Ministerie van Justitie en Veiligheid door Kaal, et al. om tot een betere aansluiting van straf en zorg te komen. Het kabinet Balkenende IV streefde in 2009 naar vermindering van de criminaliteit en overlast in Nederland. Er werd ingezet op een persoonsgerichte aanpak van delinquenten. Daarbij was het van belang dat er niet alleen een bestraffing plaatsvond, maar ook mogelijkheden om het gedrag te beïnvloeden. Deze gedragsbeïnvloeding zou moeten helpen tegen recidive. Een voorbeeld hiervan is dat verslaafden die een delict plegen in plaats van detentie deelnemen aan een zorgtraject (Kaal, et al., 2009). Door deze zorg te bieden aan verslaafden zal het probleemgebruik worden verminderd, waardoor de criminaliteit naar beneden gaat en de leefsituatie verbeterd wordt. Volgens Hall & Stevens et al. (zoals weergegeven in Blaauw & Rozen, 2012) wordt in andere landen er ook van uitgegaan dat personen met een verslaving in combinatie met het plegen van delicten, alleen via zorg en behandeling leidt tot minder recidive. Het bovenstaande onderzoek dat in 2009 is gedaan, is gericht op een groep personen met complexe problematiek zoals problematisch druggebruik, psychiatrische problematiek en een licht verstandelijke beperking. Wanneer er naast een straf zorg wordt ingezet, moet deze zorg wel aan de volgende vier elementen voldoen; Er moet diagnostiek plaatsvinden in een vroeg stadium en deze moet afgestemd zijn op het niveau van de personen. Ten tweede is er blijvende steunstructuur nodig. Hierbij is te denken aan een begeleider die langere tijd beschikbaar blijft. Ten derde zal de begeleiding intensief en continu moeten zijn (deels door professionals en deels door het netwerk). En tot slot is het van belang om aan te blijven sluiten op de motivatie van de persoon. Gezien de problematiek van deze groep personen zijn cognitieve gedragstherapie en vaardigheidstrainingen van belang in het zorgaanbod.

Er kan antwoord worden gegeven op de vraag: 'Wat werkt recidive verlagend?'

Wat bij kan dragen aan het verlagen van recidive is onder andere: sociale controle, sociaal kapitaal, binding en interventies gericht op gedragsverandering. Daarnaast werkt een combinatie van straf en zorg recidive verlagend maar moet dit wel aan vier elementen voldoen. Namelijk diagnostiek, een blijvende steunstructuur, intensieve en continue begeleiding en aansluiten bij de motivatie van de persoon.

2.6 Conclusie

Het doel van het vooronderzoek is antwoord te krijgen op de voorvragen die zijn opgesteld. De conclusie van de verworven informatie uit het vooronderzoek is hier weergegeven.

In 2011 is de ZSM-aanpak in Noord-Nederland van start gegaan. Deze aanpak is er om strafzaken van veelvoorkomende criminaliteit sneller af te handelen. Met deze aanpak wordt er doelmatiger en effectiever opgetreden tegen criminaliteit. De ZSM-aanpak bestaat uit drie fasen: de selectie van het traject, de afdoening en de executie. In de eerste fase wordt door verschillende ketenpartners informatie verzameld over verdachte. Vervolgens neemt de officier van justitie een beslissing over de zaak en wordt de afdoening in gang gezet.

In december 2017 is het Korte Klappen Team gestart als pilot. Deze pilot vindt plaats binnen ZSM Noord-Nederland. Het lukt ZSM namelijk niet altijd om een zaak betekenisvol af te handelen. Het Korte Klappen Team heeft als doel dat hulpbehoevende personen die een delict hebben gepleegd, wel de hulp krijgen die ze nodig hebben. Wanneer een zaak binnenkomt bij ZSM, beoordeelt de reclassering of deze zaak wordt aangemeld bij het Korte Klappen Team. In dit team zitten verschillende hulpverleningsorganisaties die de personen hulp kunnen bieden. Door de expertises van de verschillende hulpverleningsorganisaties te bundelen, is de verwachting dat personen naast een straf ook hulp krijgen aangeboden wat zal leiden tot minder overlast, met als hoger doel het verlagen van de recidive.

Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat een goede samenwerking bestaat uit een combinatie van de volgende factoren: teamsamenstelling, teamsamenwerking, leiderschap en omgeving. Een optimale teamsamenwerking gaat over het bundelen van kennis en kunde. Hierbij is het van belang dat het doel van het team, de normen en waarden en het hebben van een gezamenlijke agenda helder zijn. Eenieder dient van elkaar te weten wat de rol/expertise is binnen het team en dat het team regelmatig contact heeft. De leider van een team dient zowel taakgericht als persoonsgericht te werk te gaan. Als het gaat om de omgeving dient een team onafhankelijk te kunnen werken om zo succesvol mogelijk te kunnen zijn.

Wanneer een persoon in herhaling valt van het plegen van een strafbaar feit spreekt men van recidive. Er zijn verschillende factoren die recidive verlagend werken. Zo zou sociaal kapitaal personen ervan weerhouden om crimineel gedrag te vertonen omdat ze het sociale kapitaal (bijvoorbeeld een baan of een relatie) niet op het spel willen zetten. Een andere factor die recidive verlagend werkt is een behandeling die voldoet aan de volgende vier principes: het risicoprincipe, het behoefteprincipe, het responsiviteitsprincipe en het behandelingsintegriteitsprincipe. Interventies die gericht zijn op gedragsbeïnvloeding zijn ook van belang om de recidivekans te verlagen. Een voorbeeld hiervan is dat wanneer een verslaafde een delict pleegt, hij/zij niet alleen straf krijgt, maar ook deelneemt aan een zorgtraject om van zijn verslaving af te komen. Dit betekent voor het praktijkonderzoek dat er is gekeken naar wat de hulpverleningsorganisaties binnen het Korte Klappen Team te bieden hebben en of dit een link heeft met het recidive verlagend te werk gaan. Daarnaast is er gekeken of de factoren in de samenwerking overeenkomen met de manier van samenwerken op dit moment binnen het Korte Klappen Team. Er zijn interviews en enquêtes opgesteld en de bovenstaande onderwerpen zijn gekoppeld aan topics die terug te lezen zijn in hoofdstuk 3 'Methode'.

Hoofdstuk 3 Methode

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag is er een plan opgezet om gegevens te verzamelen. Dit plan wordt in dit hoofdstuk beschreven en is opgedeeld in typering van het onderzoek, respondenten, onderzoeksinstrument, procedure en tot slot het analyseplan.

3.1 Typering onderzoek

Er is kwalitatief onderzoek gedaan in de praktijk. Het gaat om inventariserend onderzoek waarbij de werkwijze en de ervaringen van het Korte Klappen Team zijn bestudeerd. Er is geprobeerd inzicht te krijgen in de werkwijze van het Korte Klappen Team en er is onderzocht hoe deze werkwijze zo snel en effectief mogelijk kan worden uitgevoerd. Daarnaast is er gekeken naar de ervaringen van de respondenten. Deze data zijn verzameld op basis van interviews, enquêtes, dossieronderzoek en participerende observaties.

3.2 Respondenten/informatiebronnen

De respondenten die zijn geraadpleegd, zijn hulpverleningsorganisaties binnen het Korte Klappen Team. Het betreffen mannen en vrouwen in de leeftijdscategorie van negenentwintig tot vijftig jaar. Deze respondenten zijn van belang omdat zij deel uitmaken van het Korte Klappen Team en hierdoor inzicht kunnen geven in de werkwijze, de samenwerking en wat iedere organisatie te bieden heeft. Dit zodat er een manier gevonden wordt om zo optimaal mogelijk te kunnen samenwerken in het Korte Klappen Team. Naast de algemene gegevens is de respondenten gevraagd naar hun functie en voor welke organisatie zij werken. Deze gegevens zijn nodig geweest om antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag.

Bij de interviews is gekozen voor vier willekeurige respondenten die allen een andere organisatie vertegenwoordigen. Om de anonimiteit te waarborgen is ervoor gekozen om bij de interviews fictieve namen te gebruiken, bij de enquêtes de namen niet te gebruiken en bij de andere onderzoeksinstrumenten geen namen te verzamelen.

Respondenten:

Naam: A. Huisman

Leeftijd: 31

Geslacht: vrouw

Organisatie: Zorggroep Stad en Ommeland

Functie: Gedragsdeskundige

Naam: B. Bakker

Leeftijd: 29

Geslacht: vrouw

Organisatie: Leger des Heils

Functie: Ambulante hulpverlener

Naam: C. Schipper

Leeftijd: 30

Geslacht: vrouw

Organisatie: Forensisch FACT-Team,
Ambulante Forensische Psychiatrie Noord-
Nederland

Functie: Orthopedagoog-generalist

Er is een apart interview opgesteld voor de regiehouder van het Korte Klappen Team. Zij was van belang omdat zij de oprichter is van het Korte Klappen Team, waardoor zij specifieke informatie kon geven zoals de topics: doelgroep, werkwijze en missie/visie.

Naam: E. Jansen

Leeftijd: 47

Geslacht: vrouw

Organisatie: Reclassering Leger des Heils

Functie: Reclasseringswerker en regievoeder van het Korte Klappen Team

Bij de enquête was het streven om alle deelnemers van het Korte Klappen Team te benaderen, met uitzondering van de regievoeder omdat zij geen organisatie vertegenwoordigt. De respondenten van de enquête zijn niet uitgewerkt omdat dit negentien personen betreffen. Om helder in kaart te brengen wat werkelijk de respons is geweest op de enquête is er gekozen om de gegevens in een tabel weer te geven.

Organisatie	Aantal streven	Aantal werkelijk
Leger des Heils	9	6
Zorggroep Stad en Ommeland	4	1
Lentis, AFPN	6	2
Totaal	19	9

3.3 Onderzoeksinstrument

Er zijn vijf verschillende onderzoeksinstrumenten gebruikt. Dit zijn twee verschillende interviews, een enquête, dossieronderzoek en participerende observaties. Ieder instrument zal hieronder worden toegelicht.

Er is besloten twee verschillende interviews af te nemen. Er zijn interviews afgenomen bij alle hulpverleningsorganisaties die bij het Korte Klappen Team betrokken zijn (interview 1). Daarnaast is er een interview afgenomen bij de oprichter en tevens regievoeder van het Korte Klappen Team, vanuit de reclassering (interview 2).

Interview 1

Er is een halfgestructureerd interview opgesteld waarbij de vragen vooraf zijn opgesteld en deze zijn te verdelen onder de volgende topics: *het Korte Klappen Team, samenwerking en eigen organisatie*. Het halfgestructureerde interview is gekozen om vragen te stellen waarop er gerichte antwoorden verkregen konden worden, maar er wel ruimte bleef voor de eigen inbreng van de respondent (Verhoeven, 2011). De vooropgestelde interviewvragen zijn bij alle respondenten gebruikt om de betrouwbaarheid te vergroten. Omdat er bij elke respondent dezelfde vragen worden gesteld. Naast de vragen die vooraf bedacht zijn, zijn er tijdens de interviews verdiepende vragen gesteld. De interviews zijn, met toestemming, opgenomen en later uitgeschreven. Het opnemen van de interviews zorgt voor een hogere betrouwbaarheid, omdat er op deze manier alle antwoorden nauwkeurig kunnen worden verzameld en kunnen worden uitgeschreven.

Er is gekeken of de verkregen informatie uit het vooronderzoek overeenkomt met de verkregen informatie uit de interviews. In het vooronderzoek kwam naar voren dat een samenwerking met verschillende expertises van belang is en dat zij hetzelfde doel moeten hebben, daarom zijn er vragen

opgesteld die te maken hebben met de werkwijze van het Korte Klappen Team, samenwerking en wat de verschillende hulpverleningsorganisaties kunnen bieden. Deze gegevens zijn nodig voor het onderzoek zodat er gekeken kan worden of de deelnemers van het Korte Klappen Team over de juiste informatie beschikken en hetzelfde doel voor ogen hebben. Dit zodat er een juiste keuze gemaakt kan worden voor de hulpbehoevende personen.

De halfgestructureerde interviews zijn in bijlage 1 weergegeven. De vragen zijn onder te verdelen in drie topics: *het Korte Klappen Team, samenwerking en de eigen organisatie*.

Twee topics hebben geholpen om gericht antwoord te krijgen op twee deelvragen. Beide deelvragen vallen onder de factoren die nodig zijn voor een goede samenwerking.

De volgende vraag is beantwoord door de vragen onder de topic *het Korte Klappen Team*.

- Welke verschillende hulpverleningsorganisaties zijn er nodig binnen het Korte Klappen Team?

De volgende vraag is beantwoord door de vragen onder de topic *de eigen organisatie*.

- Wat kunnen de verschillende hulpverleningsorganisaties, die momenteel een onderdeel uitmaken van het Korte Klappen Team, de hulpbehoevende personen bieden?

Interview 2

Er is een apart interview opgesteld voor de regiehouder van het Korte Klappen Team, zij werkt namens de reclassering voor het Korte Klappen Team. Het onderscheid tussen beide interviews is dat interview 1 gericht is op de hulpverleningsorganisaties. Interview 2 is afgenomen om meer inzicht te krijgen met welke reden het Korte Klappen Team is opgericht. Deze gegevens zijn nodig om het doel van het Korte Klappen Team helder en inzichtelijk te maken zodat de organisaties die samenwerken hetzelfde te werk gaan. Beide onderzoekers waren tijdens interview 2 aanwezig. Dit heeft bijgedragen aan het voorkomen van toevallige fouten.

Het halfgestructureerde interview is in bijlage 2 weergegeven. De vragen zijn onder te verdelen in drie topics: *doelgroep, werkwijze en missie/visie*.

De drie topics hebben geholpen om gericht antwoord te krijgen op een aantal deelvragen. De topic missie/visie heeft geholpen om inzichtelijk te maken wat het doel van het Korte Klappen Team is. Wanneer er een gezamenlijk doel is zal de samenwerking en hierbij de aanmelding zo optimaal mogelijk verlopen, wat tevens bijdraagt aan het beantwoorden van de hoofdvraag.

De volgende vraag is beantwoord door de vragen onder de topic *werkwijze*.

- Welke stappen moeten er worden genomen bij aanmelding van hulpbehoevende personen binnen het Korte Klappen Team

De volgende vraag is beantwoord door de vragen onder de topics *doelgroep*.

- Met welke problematieken en delicten heeft het Korte Klappen Team te maken?

Enquête

Gedurende het onderzoek bleek dat de gegevens uit de interviews (interview 1) geconcretiseerd moesten worden. Hierdoor is besloten een enquête (bijlage 3) uit te zetten onder alle deelnemers van het Korte Klappen Team. Er zijn dertien vragen opgesteld waarvan vijf meerkeuzevragen, zeven gesloten vragen en een open vraag. Bij de zeven gesloten vragen bestaat de mogelijkheid een

toelichting te geven. De open vraag gaf de deelnemers de ruimte om een eigen visie te geven. Er is bewust gekozen om een aantal gesloten vragen te stellen om de antwoorden zo concreet mogelijk te houden en de validiteit te vergroten.

Vraag dertien is een afsluitende open vraag die inzicht geeft in het beantwoorden van de hoofdvraag. De resterende vragen zijn in de onderstaande tabel weergegeven.

Deelvraag	Vraag enquête
Welke verschillende hulpverleningsorganisaties zijn er nodig binnen het Korte Klappen Team?	Vraag 1, 2 & 3
Welke stappen moeten er worden genomen bij aanmeldingen van hulpbehoevende personen binnen het Korte Klappen Team?	Vraag 4, 7 & 11
Zijn de hulpbehoevende personen, die tijdens het onderzoek zijn aangemeld bij het Korte Klappen Team, gerecidiveerd nadat ze zijn doorverwezen?	Vraag 5, 8 & 9
Wat kunnen de verschillende hulpverleningsorganisaties, die momenteel een onderdeel uitmaken van het Korte Klappen Team, de hulpbehoevende personen bieden?	Vraag 6, 10 & 12

Dossieronderzoek

Vanuit het vooronderzoek is de werkwijze van het Korte Klappen Team duidelijk geworden. Er worden hulpbehoevende personen bij het Korte Klappen Team aangemeld. Om een beter beeld te krijgen van deze doelgroep is er een dossieronderzoek gedaan. Met dit dossieronderzoek is duidelijk geworden wat de problematieken en delicten zijn van de hulpbehoevende personen, zodat geïnventariseerd kan worden of de organisaties binnen het Korte Klappen Team voldoende kunnen bieden. Met behulp van het dossieronderzoek kan er antwoord gegeven worden op de volgende deelvraag:

- Met welke problematieken en delicten heeft het Korte Klappen Team te maken?

De gegevens die zijn verzameld zeggen iets over het geslacht, leeftijd, delict, problematiek en de actie die het Korte Klappen Team heeft ondernomen. Deze gegevens zijn verkregen via mailcontact met de regiehouder. We zijn ervan uitgegaan dat de regiehouder alle casussen heeft doorgestuurd, echter hebben wij hier niet volledig zicht op gehad. Hierdoor zou de betrouwbaarheid en validiteit verlaagd kunnen zijn. Er is wel besloten om de gegevens op te nemen in het onderzoek omdat deze antwoord kunnen geven op de bovenstaande deelvraag en tevens bij kunnen dragen aan het beantwoorden van de hoofdvraag.

Participerende observaties

Onder de participerende observaties wordt verstaan het deelnemen aan de vergaderingen van het Korte Klappen Team, die maandelijks plaatsvonden. Een participerende observatie is een kwalitatieve dataverzamelingstechniek waarbij de alledaagse activiteiten worden onderzocht. Er worden verschillende technieken gecombineerd, zoals het doen van waarnemingen, luisteren en gerichte gesprekken voeren. Deze technieken leveren bruikbare informatie over hoe mensen zich gedragen, hoe de processen verlopen en hoe de interacties hebben plaatsgevonden (Migchelbrink, 2013). Er is gekozen voor ongestructureerde observaties waarbij vooraf niet precies duidelijk wat tijdens de vergadering besproken zou worden. Deze participerende observaties zijn gedaan om informatie te verkrijgen over het verloop van de pilot en over de samenwerking tussen de verschillende

hulpverleningsorganisaties. Punten waar op gelet zijn tijdens de vergaderingen zijn de ervaringen van de organisaties en de samenwerking tussen hen. Door te hebben gekeken hoe de samenwerking tijdens vergaderingen verloopt, kan er onderscheid gemaakt worden tussen wat mensen zeggen (bijvoorbeeld in de interviews en enquêtes) en het gedrag dat zij vertonen. De participerende observaties hebben bijgedragen aan het beantwoorden van alle deelvragen en tevens de hoofdvraag. De validiteit en betrouwbaarheid zijn om twee redenen verlaagd. Ten eerste omdat niet alle hulpverleningsorganisaties bij elke vergaderingen aanwezig waren. Ten tweede omdat de onderzoekers zelf de observaties hebben gedaan waardoor zij mogelijk beïnvloed zijn door de sfeer tijdens de vergaderingen. Hierdoor bestaat een kans dat de objectiviteit verloren is gegaan.

3.4 Procedure gegevensverzameling

In deze paragraaf wordt beschreven hoe het verzamelen van de gegevens is verlopen. Er wordt beschreven hoe de respondenten zijn benaderd en hoe de omstandigheden waren bij het verzamelen van de gegevens.

Interview 1

Voorafgaand de gegevensverzameling zijn de verschillende onderzoeksinstrumenten aan de verschillende respondenten gekoppeld. Voor interview 1 is er besloten om van iedere organisatie één willekeurige respondent te benaderen. In totaal zijn er vier respondenten geïnterviewd. Zij zijn per mail benaderd, waarna er een afspraak werd ingepland. De interviews zijn opgedeeld, waardoor elke student twee interviews heeft afgenomen, dit is gedaan om tijd te besparen. De interviews zijn afgenomen bij de organisaties op kantoor. Er is tijdens het interview meegeschreven in steekwoorden en het interview is (na toestemming) opgenomen.

Interview 2

Gedurende het onderzoek kwam naar voren dat de rol van een regiehouder belangrijk is. Om die reden is een interview afgenomen met de regiehouder en oprichtster van het Korte Klappen Team. Zij is per mail benaderd waarna er een afspraak is gepland. Het interview vond plaats bij Reclassering Leger des Heils, waar zij werkt. Het interview is afgenomen door beide onderzoekers. Eén student stelde de vragen en de ander schreef in steekwoorden de antwoorden mee. Er was tijdens dit interview externe ruis aanwezig zoals collega's die de ruimte binnen kwamen lopen voor vragen, collega's die aan het bellen waren en collega's die de geïnterviewde wilden spreken. Hierdoor werd het interview regelmatig onderbroken. Ondanks de externe ruis zijn de benodigde gegevens verzameld. Het interview is met toestemming opgenomen en later uitgeschreven.

Enquête

De enquête is per mail, als bijlage, gestuurd naar de deelnemers. In de mail werd er een instructie gegeven hoe de enquête in te vullen. De deelnemers hadden tien dagen de tijd om de enquête in te vullen en per mail terug te sturen. Na acht dagen kregen ze een reminder. Vervolgens kregen de respondenten na dertien dagen opnieuw de uitnodiging om de enquête binnen negen dagen terug te sturen. Tot slot is er tijdens de vergaderingen persoonlijk geattendeerd op het invullen van de enquêtes. Ondanks deze herinneringen was de respons minder dan verwacht. Van de negentien respondenten hebben er negen respondenten de enquête beantwoord en teruggestuurd. Er is bewust gekozen voor uitgebreide algemene informatie zoals *organisatie* en *functie*, omdat deze gegevens nodig waren bij het verkrijgen van het antwoord op de hoofdvraag.

Participerende observaties

De gegevens die zijn verzameld tijdens de participerende observaties bestaan uit eigen bevindingen, meningen en uitingen van de deelnemers en de notulen van de vergaderingen. De gegevens zijn tijdens de vergaderingen opgeschreven en later digitaal uitgewerkt. De omstandigheden van de participerende observaties waren wisselend. Tijdens de ene vergadering was er meer motivatie dan tijdens een andere vergadering. Met motivatie wordt het actief participeren tijdens de vergaderingen bedoeld. Daarnaast was het enthousiasme over het Korte Klappen Team ook per vergadering verschillend. Wel was er altijd een vertegenwoordiger aanwezig van een organisatie die betrokken is bij het Korte Klappen Team. Wie dit was verschilde per vergadering.

Dossieronderzoek

De gegevens uit het dossieronderzoek zijn per mail verzameld. De verschillende casussen waar het Korte Klappen Team mee te maken heeft, is naar één van de onderzoekers gestuurd. Hierna kwam het bij beide onderzoekers terecht. De gegevens die verzameld zijn, zijn: leeftijd, geslacht, delict, problematiek en wat de afhandeling van de casus is geweest.

3.5 Analyseplan

Door middel van de vijf verschillende onderzoeksinstrumenten is er informatie verkregen. De informatie die is verkregen door deze onderzoeksinstrumenten is digitaal verwerkt. De gegevens van interview 1 zijn naast elkaar gelegd, met elkaar vergeleken en gecodeerd. De belangrijkste gegevens voor het beantwoorden van de hoofdvraag zijn weergegeven in een tabel. De gegevens die verkregen zijn uit interview 2 zijn te verdelen in de topics: *doelgroep, werkwijze en missie/visie*. Vervolgens zijn de topics gekoppeld aan twee deelvragen. De antwoorden op een deelvraag zijn verwerkt in een diagram en het andere antwoord is beschrijvend te vinden in het resultatenhoofdstuk. De vragen van de enquêtes hebben een relatie met de deelvragen, zoals weergegeven in 3.4 'Onderzoeksinstrument'. De enquêtes zijn naast elkaar gelegd en met elkaar vergeleken, waarbij overeenkomsten en verschillen zijn weergegeven in een tabel. De gegevens die zijn verkregen vanuit de participerende observaties zijn gedurende de vergaderingen opgeschreven. De informatie over samenwerking, verkregen uit de participerende observaties, zijn verzameld en digitaal uitgewerkt. Tot slot zijn de gegevens van het dossieronderzoek zoals delicten en problematieken geturfd en in een diagram gezet.

Hoofdstuk 4 Resultaten

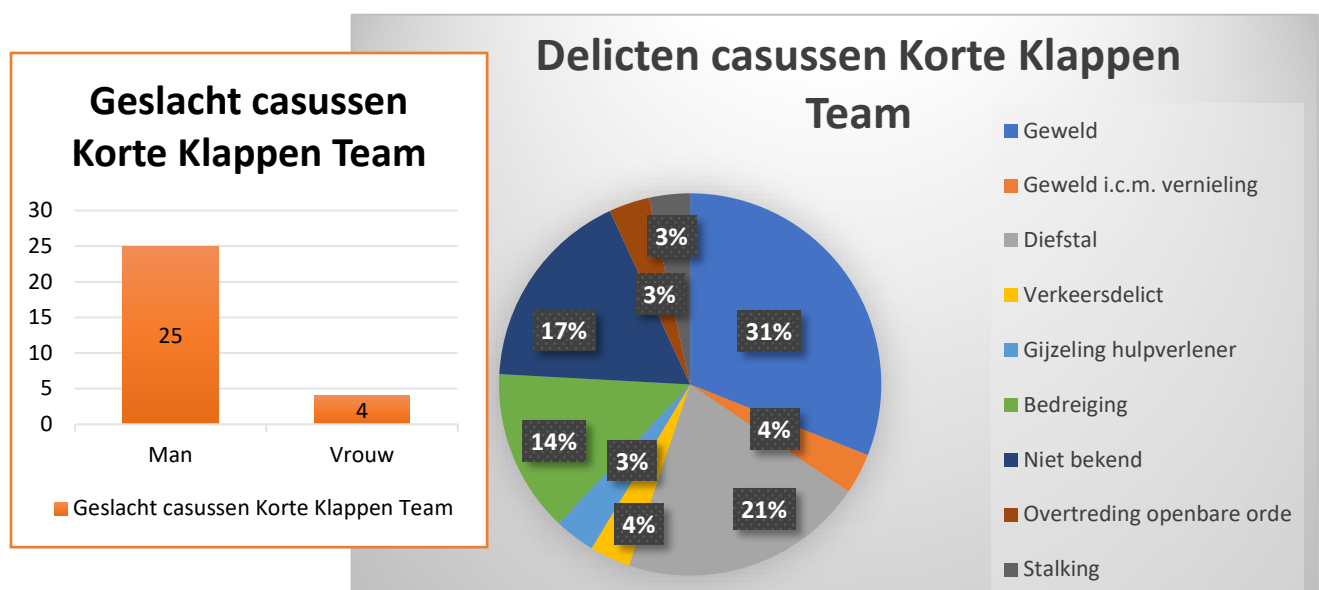
In dit hoofdstuk worden de resultaten van het praktijkonderzoek weergegeven. Om de resultaten zo overzichtelijk mogelijk te maken is er besloten per deelvraag antwoord te geven. De deelvragen worden in dit hoofdstuk beantwoord om uiteindelijk de hoofdvraag van dit onderzoek te kunnen beantwoorden. De hoofdvraag luidt: *Hoe kunnen hulpbehoevende personen die aangemeld worden bij het Korte Klappen Team in Groningen zo snel mogelijk naar een passende hulpverleningsorganisatie verwezen worden, zodat dit kan bijdragen aan het verlagen van recidive?*

Door middel van de interviews, enquêtes, dossieronderzoek en participerende observaties tijdens het praktijkonderzoek is er getracht gedegen antwoorden te formuleren.

4.1 Problematieken en delicten binnen het Korte Klappen Team

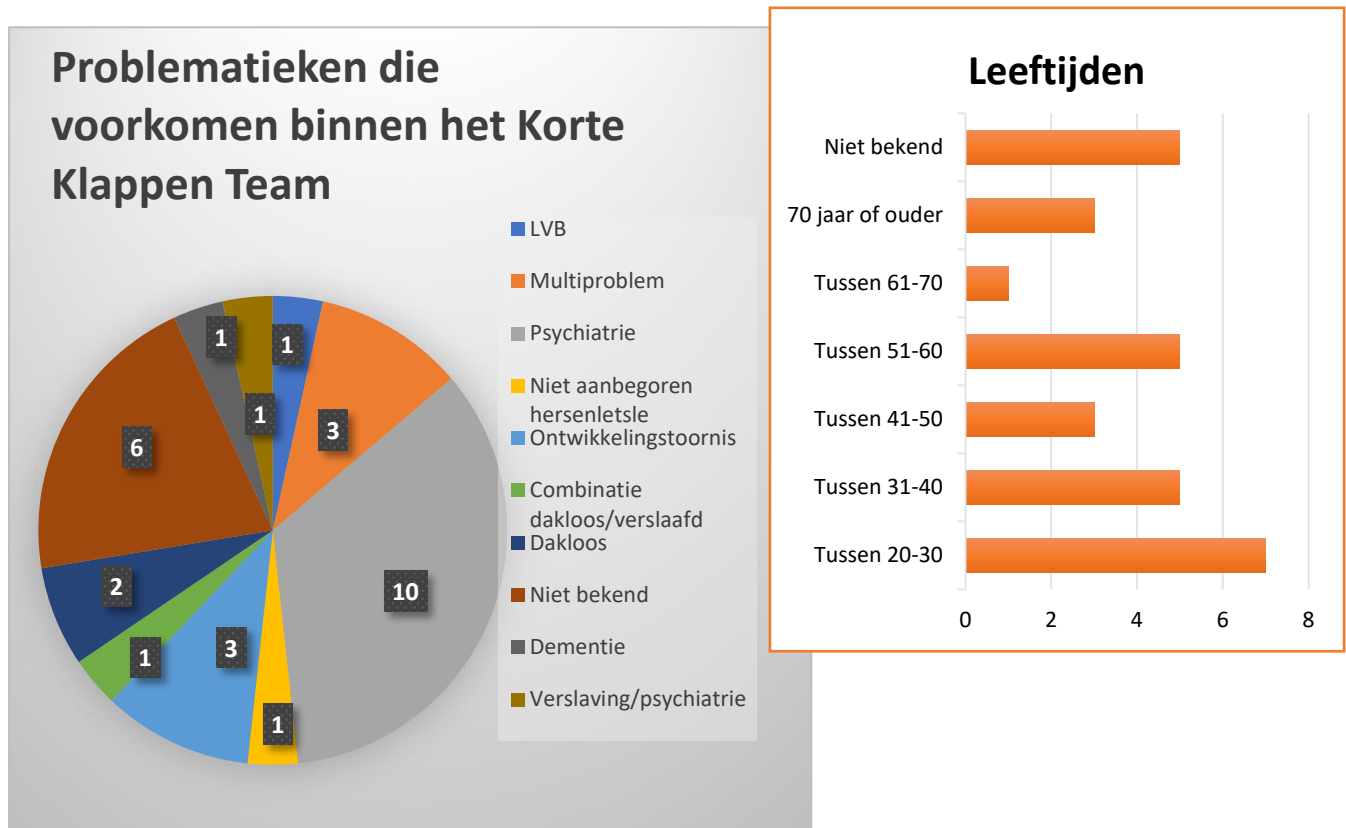
De deelvraag die beantwoord is luidt: *Met welke problematieken en delicten heeft het Korte Klappen Team te maken?* Deze deelvraag is van belang omdat duidelijk moet worden gemaakt met welke doelgroep het Korte Klappen Team te maken heeft, zodat er gekeken kan worden welke verschillende hulpverleningsorganisaties nodig zijn. Door de delicten in kaart te brengen wordt het voor het Korte Klappen Team duidelijk welke interventies kunnen worden ingezet en welke organisaties hier voor nodig zijn. Deze informatie is verkregen uit interview 2 met de oprichter en regievoerder van het Korte Klappen Team waarna deze is geverifieerd middels het dossieronderzoek.

De hulpbehoevende personen waar het Korte Klappen Team mee te maken heeft zijn met name verwarde personen met psychoses en een lichtverstandelijke beperking (LVB) in combinatie met middelengebruik. De delicten die de hulpbehoevende personen plegen zijn voornamelijk geweldsdelicten (hieronder wordt verstaan huiselijk geweld en mishandelingen), diefstallen en bedreigingen. Tegenwoordig merkt het Korte Klappen Team dat er zorg is rondom ouderen die diefstallen plegen. Hieronder is in afbeelding 4 te zien hoeveel mannen, vrouwen en welke soort delicten en problematieken de casussen betreffen die tussen februari 2018 en mei 2018 zijn behandeld binnen het Korte Klappen Team. In totaal zijn er 29 casussen verstrekt door middel van het dossieronderzoek.

Afbeelding 4: Resultaten diagram

In afbeelding 5 is te zien wat de leeftijden zijn van de hulpbehoevende personen die delicten plegen. De grootste groep bestaat uit mannen en vrouwen van tussen de twintig en dertig jaar.

Afbeelding 5: Resultaten diagram vervolg

4.2 Het ontwikkelen van een volledig Korte Klappen Team

De deelvraag die beantwoord is luidt: *Welke verschillende hulpverleningsorganisaties zijn er nodig binnen het Korte Klappen Team?* Deze informatie is verkregen uit interview 1 en de enquêtes die zijn afgenomen.

Uit de interviews die aan het begin van de pilot zijn afgenomen komt naar voren dat de volgende organisaties bij het Korte Klappen Team betrokken zouden moeten worden: een forensische crisisdienst, het Veiligheidshuis, de Gemeente, Terwille, verstandelijke gehandicaptenzorg en ouderenzorg. Bij de enquêtes noemen twee van de negen respondenten dat zij Exodus, Verslavingszorg Noord-Nederland en ook de Gemeente bij het Korte Klappen Team willen betrekken. Opvallend is dat acht van de negen respondenten aangeven dat er meer bekendheid over het team bij de reclasseringswerkers op ZSM nodig is, om het Korte Klappen Team tot een succes te laten zijn. Wat verder opvallend is, is dat er een groot verschil te zien is in de behoefte aan organisaties aan het begin van de pilot (medio februari) ten opzichte van het midden van de pilot (medio april). De gegevens hiervan zijn hieronder weergegeven in een tabel. Daaruit is op te maken dat gedurende de pilot de behoefte aan andere organisaties binnen het Korte Klappen Team is veranderd in het meer bekend willen maken van het team. Daarnaast geven alle respondenten aan dat hun eigen organisatie ook binnen het Korte Klappen Team past. Van een respondent van het Leger des Heils zijn de gegevens onbekend.

Gegevens vanuit de interviews medio februari 2018; welke organisaties zijn nodig binnen het Korte Klappen Team?	
Forensische crisisdienst	1
De Gemeente	3
Verslavingszorg	2
Verstandelijke gehandicaptenzorg	1
Ouderenzorg	1
Veiligheidshuis	1
Geen aanvulling nodig	1

Gegevens vanuit de enquêtes medio april 2018; welke organisaties zijn nodig binnen het Korte Klappen Team?	
Bekendheid en aanvulling op het team door Exodus & VNN	1
Bekendheid en aanvulling op het team door de Gemeente	1
Geen organisatie nodig maar wel bekendheid	6
Niet bekend	1

Tot slot is er aan de respondenten gevraagd of de hulp die zij tot nu toe hebben geboden aansloot bij de cliënt. Hiervan geven alle respondenten van het Leger des Heils aan dat de casussen die zij tot nu toe hebben gekregen wel aansloten bij de organisatie en dat de hulp goed aansloot bij de cliënt. Zinso geeft aan dat de casussen ook aansluiten bij de organisatie, maar dat er een casus was waarbij de hulp die zij boden later niet passend genoeg bleek. De respondenten van de AFDN geven ook beide aan dat de casussen goed aansluiten bij de organisatie en dat de geboden hulp passend genoeg was.

4.3 De expertises binnen het Korte Klappen Team

De deelvraag die beantwoord is luidt: *Wat kunnen de verschillende hulpverleningsorganisaties, die momenteel een onderdeel uitmaken van het Korte Klappen Team, de hulpbehoevende personen bieden?* Deze informatie is verkregen uit interview 1, de enquêtes en door middel van de participerende observaties.

Op het moment van het onderzoek waren de volgende hulpverleningsorganisaties betrokken bij het Korte Klappen Team; Leger des Heils, de AFDN & Zinso.

Leger des Heils

Het Leger des Heils richt zich vooral op mensen zonder helper. De doelgroep bestaat uit mensen met acute problematiek dat zich afspeelt binnen één of meerdere van de volgende tien leefgebieden: verslaving, zingeving, psychische gesteldheid, relatie met justitie, financiën/burgerzaken, woonvaardigheden, sociale vaardigheden, lichamelijke gesteldheid, huisvesting en school/werk/vrije tijd. De doelgroep is minimaal 18 jaar oud en is woonachtig of bevindt zich in Groningen, Friesland of Drenthe.

De medewerkers van het Leger des Heils die bij het Korte Klappen Team betrokken zijn, werken als ambulant forensisch werker. Er kan door de het Korte Klappen Team beroep gedaan worden op de

ambulant forensisch werker om aan te sluiten bij het startgesprek met verdachte om mogelijke zorgvragen in beeld te krijgen. Als de verdachte gemotiveerd is om hulp te krijgen, kan het traject van ambulante hulpverlening van start gaan.

“Het Leger des Heils wil een hulp zijn voor mensen zonder helper.”

Het doel is van de ambulante hulpverlening is herstel van het gewone leven op de bovenstaande tien leefgebieden. Daarnaast is het hoofdzakelijk doel het verminderen van de kans op recidive.

De begeleiding vanuit het Leger des Heils ziet er als volgt uit, wanneer een verdachte wordt aangemeld door het Korte Klappen Team bij het Leger des Heils, wordt er een ambulant traject van maximaal dertig dagen opgesteld. Wanneer na dit termijn nog steeds sprake is van al dan niet acute problematiek, dan zal de hulpverlening mogelijk gecontinueerd worden in de vorm van het reguliere traject. De begeleiding in het traject van het Korte Klappen Team ziet er als volgt uit:

- Meegaan met toezichthouder voor kennismaking en in beeld krijgen van de problematiek en hulpvraag;
- Ondersteuning in het regelen van (praktische) zaken bijvoorbeeld: afspraken met ketenpartners of instanties;
- Meedenken over mogelijke trainingen, gedragsinterventies of behandeling;
- Indien nodig passende aansluiting realiseren bij sociaal domein.

Daarnaast wordt er een plan opgesteld dat aansluit op de wensen van de cliënt en past binnen het justitieel kader. In eerste instantie zal er een verkort plan worden opgesteld waarmee direct kan worden gestart. Hierin zullen de directe doelen en afspraken worden opgenomen. Indien nodig zal later een plan worden opgesteld toegespitst op het verminderen van de kans op recidive.

De AFPN

De Ambulante Forensische Psychiatrie Noord (AFPN) in Groningen biedt behandeling en begeleiding in de vorm van diverse trainingen, individuele en/of groepsbehandeling. De doelgroep bestaat uit mensen met een psychiatrische stoornis en (dreigend) grensoverschrijdend (delict)gedrag. De doelgroep is minimaal 18 jaar oud en (mede) door psychische problemen in aanraking gekomen met politie en justitie. Vaak is er ook sprake van een verslaving.

“De AFPN biedt psychiatrische behandeling gericht op delict, recidive verlaging, aanpakken van delictgerelateerde factoren en de onderliggende psychiatrische stoornis.”

De medewerkers van AFPN behandelen en begeleiden de cliënt en zijn/haar sociale netwerk in de eigen woon- en werkomgeving. Zij doen dat op het gebied van wonen, werken, onderwijs, financiën, sociale contacten, relaties en vrije tijd. Daarnaast wordt er samen met de cliënt onderzocht welk gedrag kan leiden tot het terugvallen in strafbaar gedrag en hoe de AFPN dat kan voorkomen.

Binnen de AFPN is een tweescheiding: de polikliniek en het forensisch FACT-team. Dit is een multidisciplinair team dat bestaat uit: verpleegkundigen, agogisch werkers, maatschappelijk werkers, ervaringsdeskundige, psychiater, verpleegkundig specialist en een orthopedagoog generalist. Het team zet zich vooral in voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen. Het forensisch FACT-team wordt voornamelijk in gezet bij het Korte Klappen Team.

Het doel is de geestelijke gezondheid van de cliënten verbeteren en hun grensoverschrijdend (delict)gedrag te verminderen. Daarmee wil de AFPN recidive voorkomen en de veiligheid in de maatschappij vergroten. Samen met de cliënt wordt gewerkt aan het vergroten van de persoonlijke ontwikkeling, aan het opbouwen van een zinvol leven en aan het (weer) volwaardig deelnemen aan de samenleving.

De behandeling van de AFPN bestaat uit de volgende onderdelen:

- Diagnostiek/intake

De problematiek wordt vastgesteld door middel van een intakegesprek, vragenlijsten en testen. Daarna wordt er een behandelplan opgesteld.

- Risicotaxatie en terugvalpreventieplan

Het delict en personen die tijdens het plegen van het delict een rol speelden, worden samen met de cliënt besproken. Het risico dat de cliënt opnieuw een delict pleegt en welke situatie daartoe kunnen leiden worden eveneens besproken. Vervolgens wordt er een terugvalpreventieplan opgesteld waarin staat hoe de cliënt kan voorkomen dat hij terugvalt in ongewenst gedrag.

- Individuele of groepsbehandelingen

De meeste behandelingen vinden plaats in een groep. Er zijn verschillende soorten groepen voor mensen die te maken hebben gehad met agressie, seksueel grensoverschrijdend gedrag en huiselijk geweld. Daarnaast is er een groep voor mensen met autisme. Wanneer er sprake is geweest van huiselijk geweld kan het gezin ook bij de behandeling worden betrokken. Naast de groepsbehandelingen biedt AFPN ook individuele behandelingen aan.

- Groepstraining Agressiebeheersing

In deze training leren deelnemers hun agressie herkennen en onder controle te houden.

- Psychomotorische therapie

Door samen met de cliënt therapeutische lichamelijke activiteiten en oefeningen te verrichten krijgt de cliënt beter inzicht in zijn gedrag. Hij leert herkennen waardoor ongewenst gedrag ontstaat in een bepaalde situatie, om vervolgens te leren hoe hij ander gedrag kan laten zien. Deze therapie wordt zowel individueel als in groepsverband aangeboden.

- eHealth

Met eHealth kan de cliënt thuis behandelmodules volgen via internet. De cliënt kan zelf bepalen wanneer hij hier aan wil werken. De behandelaar is betrokken bij deze module en reageert op de activiteiten van de cliënt.

- 24-uurs zorg

In samenspraak met de Lentis crisisdienst kan de AFPN 24-uurs zorg regelen.

Zinso

Zorggroep Stad en Ommeland biedt ambulante begeleiding. De doelgroep bestaat uit mensen die een strafbaar feit gepleegd hebben en een strafrechtelijke maatregel opgelegd hebben gekregen, zorgmijders, veelplegers en veteranen met PTSS (Posttraumatische Stresstoornis). Het gaat om mensen met een complexe en meervoudige problematiek. Zinso biedt middels een snelle, praktische en laagdrempelige benadering, hulp en begeleiding.

“Zinso is goed in outreachend werken en snel hulp inzetten.”

De medewerkers van Zinso zijn hbo-geschoolde ambulant begeleiders. Zij kunnen deskundig en outreachend werken, contact maken, handelen bij crisisinterventies, structureren, inzicht creëren en cliënten motiveren om behandeling te volgen gericht op verslaving/ psychiatrische problematiek.

Daarnaast bieden ze ondersteuning bij het omgaan met administratie en financiën, het helpen contact te leggen met instanties en het opbouwen van een eigen netwerk.

Het doel van de begeleiding is het zelfstandig functioneren te vergroten en de kans op recidive te verminderen. Zinso biedt de volgende soorten begeleiding om de zelfstandigheid van de cliënten te vergroten.

- Begeleiding in het gezin

De methodiek Signs of Safety wordt hierbij ingezet. Het gaat om een oplossingsgerichte benadering en zorgt voor een balans van zorgen en kracht in de huiselijke situatie.

- Dagbesteding

Zinso biedt ondersteuning bij toeleiding naar werk of dagbesteding middels het bieden van arbeidsintegratietrajecten.

- Begeleiding na afloop van de strafrechtelijke titel

Wanneer de strafrechtelijke titel afloopt zal de opgebouwde band tussen de begeleider en cliënt blijven bestaan. De begeleiding zal op dezelfde manier geboden worden.

- Toeleiding naar behandeling

Zinso werkt samen met ketenpartners (AFPN, BING, VNN, Terwille en Jellinek). Zo kunnen zij cliënten doorverwijzen wanneer ze behandeling nodig hebben.

- Ambulante woonbegeleiding

Zinso biedt ambulante woonbegeleiding aan cliënten die op individuele basis wonen. Daarnaast kan Zinso ook bemiddelen in de verhuur van kamers en bieden ze onderverhuur onder bepaalde voorwaarden. De contra-indicaties zijn: middelengebruik mag niet alles overheersend zijn, geen delicten als dealen en zeden (aanranding, verkrachting, (kinder)porno, pedofilie) en tot slot on-begeleidbare instrumentele agressie.

	Leger des Heils	AFPN	Zinso
<i>Expertise problematiek</i>	- Multiproblematiek waarbij lange adem nodig is - Verslaving	- Psychiatrische problematiek - Verslaving - Grensoverschrijdend gedrag	- Multiproblematiek - Verslaving - Zorgmijders - Veelplegers - Veteranen met PTSS
<i>Contra-indicatie</i>	In principe niet tenzij er mensen naar een detox willen in verband met een verslaving	Wanneer er geen behandelvraag ligt en alleen begeleiding nodig is.	Alleen voor wonen: geen middelengebruik wat overheersend is, geen delicten als dealen/zeden en on-begeleidbare instrumentele agressie.
<i>Aanbod recidive verlaging</i>	- Praktische hulp aanbieden op verschillende leefgebieden - Doorverwijzen voor behandeling	- Training - Therapie/Behandeling	- Intensieve outreachende begeleiding - Doorverwijzen voor behandeling

4.4 Een stappenplan voor de aanmelding van hulpbehoevende personen

De deelvraag die beantwoord is luidt: *Welke stappen moeten er worden genomen bij aanmelding van hulpbehoevende personen binnen het Korte Klappen Team?* Deze informatie is verkregen uit interview 2 en de enquêtes.

Stap 1: Wanneer een persoon een strafbaar feit pleegt komt deze op een scherm van ZSM. In deze fase wordt de persoon gezien als ‘verdachte’.

Stap 2: De reclassering op ZSM maakt een afweging of de verdachte passend is voor het Korte Klappen Team. De afweging wordt gemaakt op basis van of de verdachte al hulp heeft of nog niet. Als er op een van de leefgebieden hulp nodig is en de verdachte is gemotiveerd dan wordt het Korte Klappen Team ingezet.

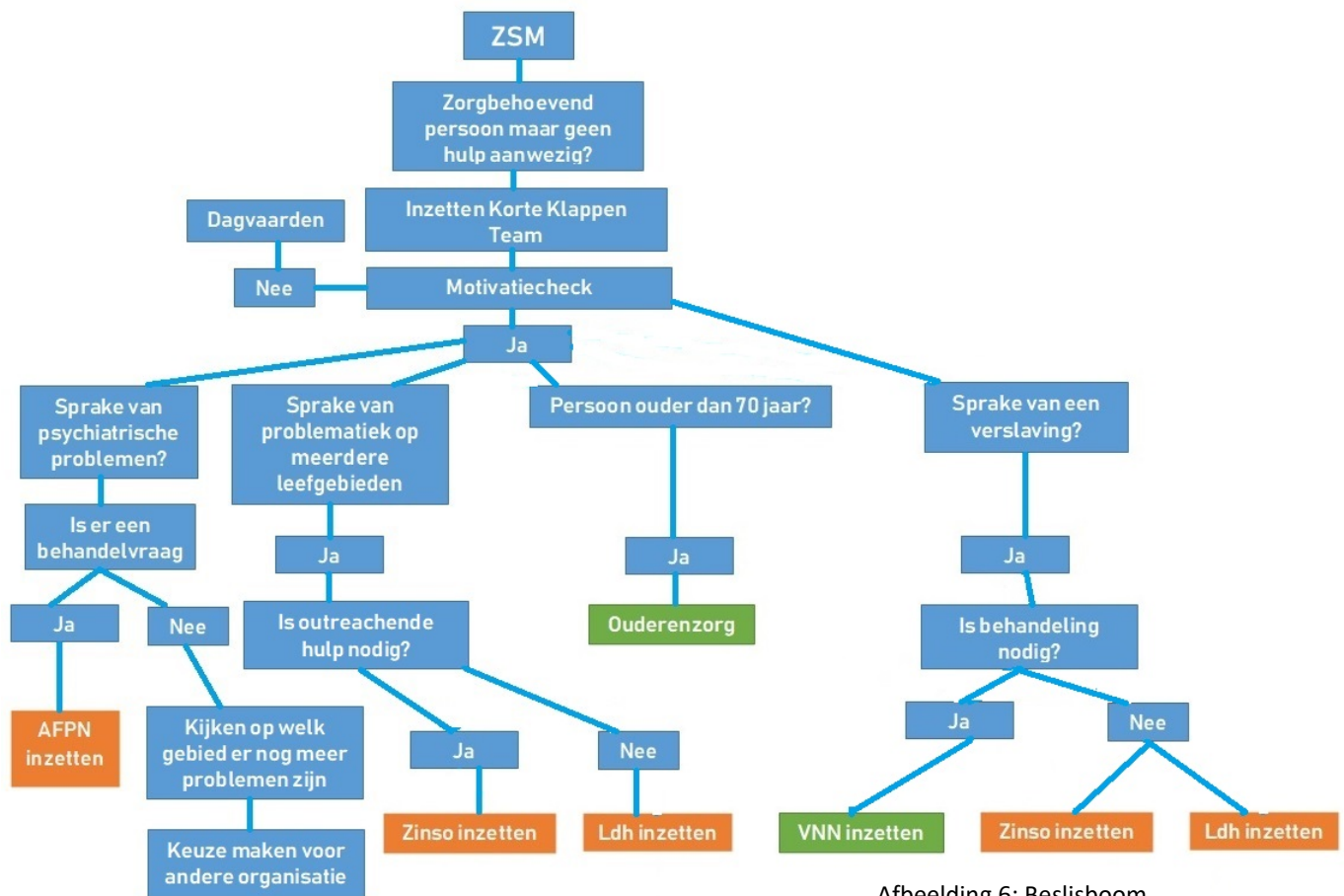
Stap 3: De reclassering kijkt bij welke hulpverleningsorganisatie de verdachte het beste zijn hulp kan krijgen die hij nodig heeft.

Stap 4: De reclassering maakt direct contact met de hulpverleningsorganisatie zodat zij de hulp kunnen bieden aan de verdachte.

Om te onderzoeken of deze stappen juist en effectief worden doorlopen is aan de hulpverleningsorganisaties gevraagd of zij merken dat de aanmelding via het Korte Klappen Team sneller gaat dan via de reguliere aanmelding. Van negen respondenten geven vijf mensen aan dat de aanmelding daadwerkelijk sneller verloopt. Twee respondenten geven aan dat dit niet sneller verloopt dan de reguliere aanmeldingen. Van de overige twee respondenten zijn de gegevens onbekend omdat zij deze vraag niet hebben ingevuld.

De afweging welke hulpbehoevend persoon het beste aansluit bij welke hulpverleningsorganisatie wordt momenteel gemaakt door de reclasseringswerker. In de enquête stond de vraag of de hulpverleningsorganisaties zelf deze afweging moeten maken. Van de negen respondenten geven zes respondenten aan dat zij deze afweging niet moeten maken, maar dat de reclassering daar verantwoordelijk voor is. Drie respondenten geven aan deze afweging wel te willen maken.

Tot slot is er gevraagd of de hulpverleningsorganisaties de manier van aanmelding van de hulpbehoevende personen positief, neutraal of negatief ervaren. Vijf van de negen respondenten geven aan een positieve ervaring te hebben gehad met de aanmelding van de hulpbehoevende personen. De overgebleven vier respondenten geven aan de aanmelding als neutraal te hebben ervaren. De argumenten die daarbij werden gegeven zijn uiteenlopend. Een respondent geeft aan dat de aanmelding net zoals een reguliere aanmelding is gegaan. Een ander geeft aan dat er tijdens de aanmelding meer informatie gegeven mag worden over de verdachte. Weer een andere respondent geeft aan dat er tot nu toe maar één reclasseringswerker is geweest die gebruik maakt van het Korte Klappen Team. De respondenten zouden willen dat er meer bekendheid over het Korte Klappen Team is onder de reclasseringswerkers. Ter afsluiting benoemt iemand dat zijn ervaring neutraal is, omdat hij onvoldoende ervaring heeft opgedaan met de aanmelding.

Afbeelding 6: Beslisboom

In afbeelding 6 is een beslisboom te zien die door de onderzoekers is ontwikkeld. De reclasseringswerker kan deze binnen het Korte Klappen Team gebruiken om te beslissen bij welke organisatie de hulpbehoevende persoon terecht kan. In het oranje zijn de huidige organisaties binnen het Korte Klappen Team weergegeven. De organisaties in het groen kunnen, gezien de problematiek, van belang zijn binnen het Korte Klappen Team. Deze zijn ook genoemd door de respondenten als meerwaarde binnen het Korte Klappen Team. De gemeente is ook genoemd als organisatie die bij het Korte Klappen Team betrokken zou kunnen worden. Echter biedt de gemeente geen hulp maar kan voor het financiële gedeelte (indicatie aanvragen) een meerwaarde zijn. Uit de interviews die zijn afgenomen is gebleken dat door het betrekken van de gemeente er mogelijk te veel vanuit het financiële perspectief gekeken wordt. Dit kan een valkuil zijn waardoor de betrokkenen partijen uit het Korte Klappen Team het doel niet meer voor ogen hebben, namelijk passende hulp bieden.

4.5 Het Korte Klappen Team dat zich inzet tegen recidive

De deelvraag die beantwoord is luidt: *Zijn de hulpbehoevende personen die tijdens het onderzoek zijn aangemeld bij het Korte Klappen Team gerecidiveerd nadat ze zijn doorverwezen?* Deze informatie is verkregen de enquêtes.

Van februari tot en met april 2018 zijn de gegevens over recidive bij hulpbehoevende personen binnen het Korte Klappen Team verzameld. Vanuit het Leger des Heils is bekend dat er tussen de tien en vijftien hulpbehoevende personen die via het Korte Klappen Team zijn aangemeld, er niemand is gerecidiveerd, dan wel het niet bekend is of er is gerecidiveerd.

Bij de AFPN zijn drie hulpbehoevende personen via het Korte Klappen Team aangemeld. Voor zover bekend, is een persoon gerecidiveerd.

Bij Zinso zijn er twee hulpbehoevende personen via het Korte Klappen Team aangemeld, waarvan er niemand is gerecidiveerd, dan wel het niet bekend is of er is gerecidiveerd.

Hoofdstuk 5 Conclusie, discussie & aanbevelingen

In dit hoofdstuk wordt de conclusie van het praktijkonderzoek beschreven. Daarna wordt er een kritische beschouwing gegeven op het onderzoek in paragraaf 5.2 'Discussie'. Tot slot worden er aanbevelingen gedaan in paragraaf 5.3 die voort zijn gekomen uit dit onderzoek.

5.1 Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om antwoord te kunnen geven op de volgende hoofdvraag:

“Hoe kunnen hulpbehoevende personen die aangemeld worden bij het Korte Klappen Team in Groningen zo snel mogelijk naar een passende hulpverleningsorganisatie verwezen worden, zodat dit kan bijdragen aan het verlagen van recidive?”

Concluderend kan gezegd worden dat door een goede samenwerking, bekendheid bij ZSM, een snel overzicht zoals een beslisboom en uitputtend en uitsluitende expertises, hulpbehoevende personen zo snel mogelijk naar een passende hulpverleningsorganisatie verwezen kunnen worden.

1) Door een goede samenwerking

Gezien het Korte Klappen Team een startend team (pilot) is, was er aan het begin nog geen duidelijk doel. Er zijn op dit moment drie verschillende organisaties binnen het Korte Klappen Team, namelijk: AFPN, LdH en Zinso. Er kan een conclusie worden getrokken dat de expertises van het LdH en Zinso met elkaar overeenkomen. Dit wil zeggen dat er onderzocht moet worden of ze beide nodig zijn. Daarnaast waren de expertises van iedere organisatie onderling niet duidelijk, waardoor de aanmelding willekeurig en niet passend verliep. Tijdens de interviews en participerende observaties werd duidelijk dat een leider werd gemist. De leider/regiehouder heeft zich tijdens de pilot met opzet op de achtergrond gehouden, zodat de organisaties zelf inrichting konden geven aan het Korte Klappen Team. Echter hadden de organisaties juist wel behoefte aan sturing door een duidelijke leider. De organisaties laten weten tevreden te zijn over de aanmelding van de hulpbehoevende personen, maar zij hebben wel behoefte aan meer bekendheid op ZSM. Met deze bekendheid zou er namelijk meer gebruik gemaakt worden van het Korte Klappen Team.

2) Door inzicht te krijgen welke problematieken er spelen bij hulpbehoevende personen binnen het Korte Klappen Team

De hulpbehoevende personen hebben te maken met verschillende problematieken. De grootste groep zijn mensen met psychische problemen, gevolgd door multiproblematiek en mensen met een ontwikkelingsstoornis. Om zo snel mogelijk tot een passende aanmelding te komen is het nodig om een concreet overzicht van de expertises en problematieken te hebben. Dit overzicht is gecreëerd middels een beslisboom. Een hulpbehoevend persoon kan op deze manier zo snel mogelijk naar een passende organisatie verwezen worden.

3) Door inzicht te krijgen in de expertises binnen het Korte Klappen Team

Uit het praktijkonderzoek is gebleken dat het Korte Klappen Team op dit moment beschikt over de volgende expertises: psychische hulp (hierbij valt te denken aan behandeling en trainingen), het bieden van begeleiding aan de doelgroep die problemen heeft op meerdere leefgebieden en het bieden van outreachende hulp.

5.2 Discussie

In deze paragraaf wordt een kritische beschouwing op het onderzoek gegeven. De instrumenten worden belicht, evenals de uitvoering van het onderzoek. Deze kritische beschouwing wordt onderverdeeld in bruikbaarheid, validiteit en betrouwbaarheid.

5.2.1 Koppeling vooronderzoek

Uit het vooronderzoek is gebleken dat een goede samenwerking voor nieuwe teams bestaat uit het hebben van: een gezamenlijk doel, diversiteit van kennis en kunde (expertises), het weten van elkaars expertise en taak, een duidelijke leider en een omgeving waarin de leden van de groep eigen beslissingen kunnen nemen.

Uit praktijkonderzoek is gebleken dat aan het begin van de pilot, een gezamenlijk doel en een duidelijke leider ontbrak. Hierdoor ontstond er onduidelijkheid over wie welke taken op zich zou nemen. Daarnaast was het onduidelijk wat de diversiteit aan expertises binnen het team waren. In 5.3 'Aanbevelingen' is terug te lezen hoe het gezamenlijk doel en de diversiteit aan expertises verbeterd zou kunnen worden.

Verder is uit het vooronderzoek gebleken dat een behandeling of interventie bijdraagt aan het verlagen van recidive, omdat hierbij sprake is van gerichte gedragsbeïnvloeding. Om deze behandeling en interventies te kunnen bieden is er een team van diverse expertises nodig. Uit het praktijkonderzoek is gebleken dat het Korte Klappen Team op dit moment beschikt over expertises die een behandeling kunnen aanbieden die gericht is op gedragsbeïnvloeding. De AFPN doet dit door middel van behandeling en het LdH en Zinso door ondersteuning op meerdere leefgebieden. Dit wil zeggen dat het Korte Klappen Team een behandeling of een interventie, die recidive verlagend werkt, kan inzetten. Echter moet wel getoetst worden of dit op langer termijn recidive verlagend werkt. In 5.3 'Aanbevelingen' is hiervan een uitwerking te vinden.

Tot slot is er uit vooronderzoek gebleken dat de aanmelding van de hulpbehoevende personen wordt gedaan door de reclassering. De reclassering beoordeelt of de persoon hulpbehoevend is en of het Korte Klappen Team moet worden ingezet. Deze stappen kwamen uit het vooronderzoek niet concreet naar voren, omdat het Korte Klappen Team een pilot is en hier nog geen concreet plan over was. Uit het praktijkonderzoek is gebleken dat de meerderheid van de respondenten de aanmelding, zoals deze nu verloopt, als positief hebben ervaren. Om de aanmelding nog sneller en passender te laten verlopen is volgens het praktijkonderzoek meer bekendheid onder de reclasseringswerkers op ZSM nodig. Dit zodat zij het Korte Klappen Team zullen gaan inzetten. Dit wil zeggen dat de manier van aanmelden niet veranderd hoeft te worden, maar dat er wel meer gebruik van het Korte Klappen Team gemaakt mag worden.

5.2.2 Bruikbaarheid

Bruikbaarheid kan omschreven worden als wanneer de kennis direct in de praktijk kan worden ingezet (Migchelbrink, 2013). De informatie die is verkregen uit het onderzoek kan door de opdrachtgever gebruikt worden. In de conclusie worden drie handvatten gegeven die de opdrachtgever kan doorvoeren naar het Korte Klappen Team. Met deze drie handvatten kan het Korte Klappen Team sneller en passender de hulp bieden die de hulpbehoevende personen nodig hebben. Daarnaast kan de opdrachtgever de aanbevelingen die worden beschreven in hoofdstuk 5.3 meenemen en doorvoeren in het Korte Klappen Team.

De opdrachtgever geeft het volgende over de bruikbaarheid van het onderzoek aan: *“De conclusie van het onderzoek en de aanbevelingen worden meegenomen naar het Korte Klappen Team. Middels dit onderzoek kunnen organisaties worden benaderd om aan te sluiten bij het Korte Klappen Team. Er is nu in kaart gebracht waar behoefte is binnen het Korte Klappen Team zoals expertise op het gebied van bijvoorbeeld LVB problematiek en ouderenzorg. Daarnaast is het goed bij iedere casus te benoemen wat het doel is van het Korte Klappen Team ten aanzien van de hulpbehoevende persoon en daarbij direct een leider (regiehouder) benoemen. De aanbevelingen zijn tevens op korte termijn realiseerbaar.”*

5.2.3 Validiteit

Validiteit heeft te maken met de inhoud van de gegevens en gaat erom of er is onderzocht wat er voornemens was te onderzoeken (Migchelbrink, 2013). Ten aanzien van de validiteit zijn de volgende punten op te merken. In het begin van het onderzoek was het voor de onderzoekers nog niet helder wat er onderzocht moest worden. Er was nog geen concrete hoofdvraag waardoor er niet gericht te werk kon worden gegaan. Toen de hoofdvraag juist geformuleerd was, bleek dat het Korte Klappen Team zich te snel ontwikkelde. Hierdoor was het voor de onderzoekers alsof zij dubbel werk deden. Een voorbeeld hiervan is dat het Korte Klappen Team al bezig was met het ontwikkelen van een beslisboom terwijl de onderzoekers hadden aangegeven hieraan te willen werken.

In het resultatenhoofdstuk wordt een aantal keren aangegeven dat de gegevens onbekend zijn. Hier wordt mee bedoeld dat deze vragen niet zijn ingevuld door de respondent. Daarnaast zijn door de enquêtes die gebruikt zijn te veel informatie verkregen waardoor het onderzoek te groot werd. Dit komt door het soort vragen dat is gesteld. Hierdoor bleek achteraf dat de verkregen informatie niet allemaal relevant genoeg was voor het onderzoek. Daarnaast zijn de onderzoekers niet bij het invullen van de enquête aanwezig geweest, waardoor de vragen anders geïnterpreteerd konden worden. Om de deelvraag: *“Welke verschillende hulpverleningsorganisaties zijn er nodig binnen het Korte Klappen Team?”* te kunnen beantwoorden is er een enquête opgesteld. Er was een keuzemogelijkheid tot *niets, aanvulling, uitsluiting, bekendheid en anders*. Achteraf gezien was alleen *aanvulling* of *uitsluiten* van belang om te achterhalen welke hulpverleningsorganisaties er nodig zijn. Door de antwoordmogelijkheid *bekendheid* toe te voegen kon er niet worden gemeten welke hulpverleningsorganisaties er nodig zijn.

Tijdens het onderzoek is de volgende deelvraag gesteld: *“Met welke problematieken en delicten heeft het Korte Klappen Team te maken?”*. Achteraf gezien was het niet noodzakelijk om te weten welke delicten er door de hulpbehoevende personen zijn gepleegd. Aangezien een delict niet gekoppeld kan worden aan een hulpverleningsorganisatie of problematiek.

De gegevens van het dossieronderzoek zijn door de regiehouder van het Korte Klappen Team verzameld. De onderzoekers hadden geen toegang tot deze gegevens wegens het privacy beleid van ZSM. De gegevens werden in verschillende bestanden aangeleverd waardoor er geen overzicht was. Na de regiehouder hierop geattendeerd te hebben kregen de onderzoekers een document met informatie om de gegevens te kunnen verwerken. Door het naast elkaar leggen van de dossiers bleek dat sommige casussen dubbel beschreven waren, waardoor de betrouwbaarheid ter discussie gesteld kan worden.

Tijdens de participerende observaties is opgevallen dat niet alle deelnemers bij de vergaderingen aanwezig waren. Hierdoor zijn verschillende perspectieven niet meegenomen in het onderzoek. Dit kan ertoe geleid hebben dat de persoonlijke opvattingen en ervaringen niet voldoende gemeten zijn.

Door de informatie uit interview 2 en de enquêtes kon er antwoord gegeven worden op de deelvraag: *“Welke stappen moeten er worden genomen bij aanmelding van hulpbehoevende personen binnen het Korte Klappen Team”*. Naast deze informatie is aan de respondenten gevraagd of deze aanmelding juist en effectief is, of de aanmelding op de huidige manier moet blijven bestaan en wat de ervaring van de respondenten is over de aanmelding. Er is op deze manier meer informatie verzameld dan vooraf bedacht was. Deze informatie is wel bruikbaar en daarom weergegeven in het resultatenhoofdstuk. Maar ten aanzien van de validiteit is er meer gemeten dan dat er gemeten had hoeven worden.

Tot slot is ten aanzien van de validiteit het volgende op te merken. De enquête is uitgezet onder negentien respondenten, echter zijn er negen enquêtes beantwoord en terug gestuurd. Omdat er minder respons was dan gedacht, zijn er minder gegevens geanalyseerd wat invloed kan hebben gehad op de resultaten.

5.2.4 Betrouwbaarheid

Betrouwbaarheid kan omschreven worden als het vertrouwen in de werkwijze van het onderzoek en heeft te maken met nauwkeurigheid en zorgvuldigheid (Migchelbrink, 2013). Ten aanzien van de betrouwbaarheid zijn de volgende punten op te merken. De onderzoekers waren bij interview 1 niet beide aanwezig, dit heeft er wellicht voor gezorgd dat er toevallige fouten zijn ontstaan tijdens het interview. Een voorbeeld hiervan kan zijn dat er tijdens het interview andere vragen zijn gesteld of dat er op bepaalde vragen dieper is ingegaan terwijl dat bij de andere onderzoeker niet het geval was.

Tijdens interview 2 was er veel ruis aanwezig. Er liepen collega's het kantoor binnen om vragen te stellen aan de respondent, waardoor het interview meerdere keren werd verstoord. Dit kan ervoor hebben gezorgd dat de nauwkeurigheid en zorgvuldigheid zijn beïnvloed.

Bij de enquêtes kan er sprake zijn geweest van externe ruis. Doordat de onderzoekers niet bij het invullen aanwezig waren heeft dit mogelijk invloed gehad op de resultaten.

5.2.5 Visie van de onderzoekers

Wij, als sociaal werkers en ggz-agogen, vinden het belangrijk dat er niet alleen resultaatgericht te werk moet worden gegaan maar ook mensgericht. Zo vinden wij dat er naast straf ook gekeken moet worden naar welke hulp er nodig is. Het is belangrijk dat deze doelgroep vaardigheden aanleert zodat zij zelfstandig kunnen participeren in de maatschappij. Dit kan bijvoorbeeld door middel van ambulante hulpverlening. Vanuit het perspectief van de hulpbehoevende personen gezien, zullen zij op korte en langere termijn baat hebben met de hulp die wordt ingezet. Op korte termijn omdat er direct hulp wordt ingeschakeld. Er is geen sprake van een lange wachtlijst, wat ervoor kan zorgen dat zorg laagdrempelig wordt. Ook de motivatie van de cliënt zal langer blijven, waardoor de hulp meer effect zou kunnen hebben. Op langer termijn omdat iemand niet meer in aanraking komt met justitie, maar zijn leven op een gezonde en passende wijze leert in te richten. Vanuit het perspectief van de organisatie, in dit geval het Korte Klappen Team, zal het team door middel van dit onderzoek meer met elkaar moeten leren samenwerken. Door krachten te bundelen en gebruik te maken van elkaars expertise zal dit bijdragen aan een veiligere samenleving. Onze visie is dat door middel van

samenwerking tussen verschillende hulpverleningsorganisaties er meer bereikt kan worden, dan dat er tot nu toe gedaan wordt. Hulpverleningsorganisaties moeten elkaar niet zien als concurrent maar moeten meer leren samenwerken, aangezien zij hetzelfde doel hebben voor de hulpbehoevende doelgroep. Dit doel is: hulpbehoevende mensen helpen waar nodig en mogelijk. In de beroepscode van sociaal werk staat beschreven dat een sociaal werker de eigen kracht, verantwoordelijkheid, zelfredzaamheid en sociale participatie van de cliënt bevordert. Daarnaast moet een sociaal werker verantwoord kunnen samenwerken met andere professionals zoals informele hulp- en dienstverleners, in belang van de burger/cliënt (Buitink & Steenmeijer, 2018). Dit vinden wij twee belangrijke artikelen die je als sociaal werker dient na te streven. Wij hebben tijdens het onderzoek geleerd dat samenwerken in een nieuw teamverband onduidelijkheid kan opleveren wanneer er geen sturing is en de expertises van elkaar niet bekend zijn.

5.3 Aanbevelingen

In deze paragraaf worden aanbevelingen gegeven naar aanleiding van het onderzoek. De aanbevelingen zijn gericht op het Korte Klappen Team.

1. Organisaties

Uit het onderzoek is gebleken dat er nog niet voor iedere problematiek die voorbijkomt bij hulpbehoevende personen binnen het Korte Klappen Team passende hulp is. Om mensen met deze problematieken hulp te kunnen bieden zijn de volgende hulpverleningsorganisaties nog nodig binnen het Korte Klappen Team:

- Ouderenzorg: het Korte Klappen Team heeft ook te maken heeft met mensen boven de zeventig jaar. Deze mensen zijn vaak verward en/of dementerend. Om deze doelgroep te kunnen helpen zouden zij doorverwezen moeten worden naar een organisatie die ouderen hulp biedt bijvoorbeeld Dignis.
- Een organisatie die bedden beschikbaar heeft: dit heeft te maken met de doelgroep die dakloos is. Dit kan door een samenwerking met het Kopland dan wel Exodus. Op dit moment is er sprake om Exodus bij het Korte Klappen Team te betrekken. Dit is een organisatie die bedden beschikbaar stelt voor mensen die uit detentie komen. Echter willen zij zich mogelijk ook inzetten om extra bedden beschikbaar te stellen voor dak- en thuislozen die een strafbaar feit gepleegd hebben.
- Verslavingszorg: de doelgroep binnen het Korte Klappen Team heeft vaak te maken met een verslaving. Nu kunnen de huidige organisaties binnen het Korte Klappen Team deze hulp deels geven. Toch is er een organisatie nodig die daarin gespecialiseerd is bijvoorbeeld Verslavingszorg Noord-Nederland of Terwille.
- Gespecialiseerde organisatie van lichtverstandelijke beperking: op dit moment zijn er wel organisaties die deze doelgroep kunnen begeleiden, maar de juiste aansluiting bij de cliënt zal passender zijn wanneer er een organisatie met expertise over een lichtverstandelijke beperking deelneemt aan het Korte Klappen Team. Hierin kan de organisatie tevens tips geven aan de reclassering hoe LVB te kunnen herkennen. Hier is momenteel namelijk nog te weinig kennis over.
- De gemeente Groningen kan het Korte Klappen Team versterken met een financiële bijdrage. Daar kan een kanttekening bij geplaatst worden omdat uit het praktijkonderzoek is gebleken dat wanneer de financiële bijdrage door een externe partij wordt geregeld, dit kan zorgen voor minder cohesie in het team.

Als de bovenstaande organisaties bij het Korte Klappen Team worden betrokken is het wenselijk dat er een nieuwe beslisboom gemaakt wordt die wel uitputtend en uitsluitend is. Het gevolg van het

toevoegen van de bovenstaande organisaties zorgt ervoor dat alle hulpbehoevende personen de juiste hulp kunnen krijgen. Daarnaast is er gebleken dat de hulpverlening vanuit LdH en Zinso sterk met elkaar overeenkomen. Hierdoor moet er gekeken worden of beide teams nodig zijn in het Korte Klappen Team.

2. Bekendheid

Uit het onderzoek is tevens gebleken dat er meer bekendheid over het Korte Klappen Team binnen ZSM wenselijk is. Door deze bekendheid te creëren wordt het Korte Klappen Team mogelijk vaker ingezet bij hulpbehoevende personen. Het creëren van deze bekendheid kan worden gedaan door eens per maand een gezamenlijk overleg te hebben waarin geëvalueerd wordt. Zo weten beide teams hoe het ervoor staat en wat er van de werkwijze gevonden wordt.

3. Recidive

Gezien de duur van dit onderzoek kan er worden aanbevolen dat er vervolgonderzoek nodig is om te bepalen of het Korte Klappen Team recidive verlagend te werk gaat. Wanneer er duidelijk wordt dat het Korte Klappen Team recidive verlagend te werk gaat het kan team doorgezet en uitgebreid worden. Wanneer blijkt dat het niet recidive verlagend werkt, biedt het Korte Klappen Team op dat gebied geen toegevoegde waarde. Dit kan onderzocht worden door bij te houden welke casussen zijn opgepakt door het Korte Klappen Team en welke casussen in herhaling vallen van strafbaar gedrag. Dit zou minimaal een jaar moeten worden uitgezocht.

4. Onderzoek naar ervaringen van hulpbehoevende personen

Tot slot kan er onderzoek worden gedaan naar de ervaringen van de hulpbehoevende personen. Door de ervaring van de hulpbehoevende personen te meten kan er gekeken worden of de hulp passend genoeg is geweest voor de persoon. Daarnaast kan onderzocht worden of een snelle aanmelding bijdraagt aan een goede ervaring voor de hulpbehoevende personen. Dit kan gedaan worden middels enquêtes en interviews.

Literatuur

Belbin, R.M. (2010). *Management teams. Why they succeed or fail*. Oxford: Elsevier.

Bethlehem, G. (z.j.). *Juridisch kader gegevensuitwisseling in Veiligheidshuizen – een privacy wegwijzer voor de Reclassering*. Utrecht

Blaauw, E., & Roozen, H. (2012). *Handboek forensische verslavingszorg*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Broek, A. van der (2018, 13 februari). Project M geeft burger weer vertrouwen in justitie. *Het belang van Limburg*, p. 4.

Buitink, J. & Steenmeijer, J. (2018). *Beroepscode voor de sociaal werker*. Utrecht: Sociaal Werk Versterkt

Carton, A.M., C. Murphy & J.R. Clark (2014). A (Blurry) Vision of the Future: How Leader Rhetoric about Ultimate Goals Influences Performance. *Academy of Management Journal*, 57(6), 1544-1570. doi: 10.5465/amj.2012.010

Derksen, K. (2015). *Introductie op nieuwe themareeks. Teamontwikkeling*. Geraadpleegd op 19 april 2018, van http://www.kade-leren.nl/wp-content/uploads/2015/08/p28-31-Teamontwikkeling-OnO_15_03_LR.pdf

Dorp, M. van (2016). Relatie kan recidive helpen voorkomen. *Jeugd En Co*, 10(6), 26-27. doi: <https://doi.org/10.1007/s12449-016-0091-x>

Elzer, S. (2018). *Korte Klappen Team vanuit ZSM*. Groningen.

Ganesh, W. (2017, 13 april). Recidive. Geraadpleegd op 23 april 2018, van <https://www.ensie.nl/winish-ganesh/recidive>

Gezondheidsnet, (z.j.). *Contra-indicatie*. Geraadpleegd op 23 april 2018, van <https://www.gezondheidsnet.nl/ziekten/contra-indicatie>

Henneken, I. (2017). *ZSM-ketenrapportage kwartaal 2 2017*. [ongepubliceerd evaluatie rapport]

Kaal, H.L., Ooyen-Houben, M.M.J. van., Ganpat, S., & Wits, E. (2009). *Een complex probleem*. Geraadpleegd op 23 april 2018, van <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/inventarisatie-bestaande-kennis-tbv-forensisch-zorgprogramma-jvz.aspx>

Kwakman, N. J. M. (2012). Snelrecht en de ZSM-aanpak. *Delikt en Delinkwent*, 42(3), 188-205.

- Lubbers, R., & Nauta, W. (2014). *Veranderende samenwerking in de zorg*. Bohn Stafleu van Loghum, Houten
- McGuire, J. (2000). Can the criminal law ever be therapeutic? *Behavioral Sciences & the Law*, 18(4), 413-426. doi:10.1002/1099-0798(2000)18:43.0.CO;2-H
- Meijer, R. (2016). *De moderne rol van school-, werk- en partner in het verband tussen delinquentie van vrienden en delinquentie van jongvolwassenen* (master thesis). Geraadpleegd van <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/334939>
- Menger, A., Krechtig, L., Ada, A. & Bosker, J. (2016). *Werken in gedwongen kader. Methodiek voor het forensisch sociaal werk*. Amsterdam: Uitgeverij S.W.P. B.V.
- Mesmer-Magnus, J.R. & L.A. DeChurch (2009). Information sharing and team performance: A meta-analysis. *Journal of Applied Psychology*, 94(2), 535-546. doi: 10.1037/a0013773
- Migchelbrink, F. (2013). *Handboek praktijkgericht onderzoek. Zorg, welzijn, wonen en werken*. Amsterdam: Uitgeverij SWP
- Nauta, N. & Savelsbergh, C. (2014). *Samenwerken in teams*. Hammelburg
- Openbaar Ministerie. (z.j.). *Landelijke invoering van de ZSM werkwijze*. Geraadpleegd op 14 februari 2018, van <https://www.om.nl/@24445/factsheet-zsm/>
- Openbaar Ministerie. (2016, 6 juli). *Evaluatierapport 5 jaar ZSM*. Geraadpleegd op 16 maart 2018, van <https://www.om.nl/@95111/evaluatie-rapport-5/>
- Politie. (2013, 11 maart). *ZSM-traject start versnelde en selectief zaken afdoening in Noord-Nederland*. Geraadpleegd op 14 februari 2018, van <https://www.politie.nl/nieuws/2013/januari/11/01-zsm-aanpak-versnelde-en-selectief-zaken-afdoen-in-noord-nederland.html>
- Rijksoverheid, (z.j.). *Straffen en maatregelen*. Geraadpleegd op 14 februari 2018, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/straffen-en-maatregelen/vraag-en-antwoord/mag-het-openbaar-ministerie-om-zelf-een-straaf-opleggen>
- Ruiter, C., & Veen, V. (2006). Voorkomen van recidive bij geweldsdelinquenten: Wat werkt. *Directieve Therapie*, 26(2), 51-60.
- Thoonen, M.L.W. (2012). *Project ZSM en de beginselen van behoorlijk proces* (master thesis). Geraadpleegd van <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=129593>
- Salet, R., & Terpstra, J. (2017). VVC onder de aandacht: Een onderzoek naar ZSM en de gevolgen voor het politiewerk. *Tijdschrift voor de politie*, 79(3), 26-30.

Simon Thomas, M., van Kampen, P., Lent, van, L., Schiffelers, M.J., Langbroek, P., Erp, van, J. (2016). *Snel, betekenisvol en zorgvuldig: Een tussenevaluatie van de ZSM-werkwijze*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.

Verhoeven, N. (2011). *Wat is onderzoek? Praktijkboek methoden en technieken voor het hoger onderwijs*. Den Haag: Boom Lemma

Weatherburn, D. (2001). *What causes crime?*. Geraadpleegd op 9 maart 2018, van <http://www.bocsar.nsw.gov.au/Documents/CJB/cjb54.pdf>

West, M.A. & G. Hirst (2005). *Cooperation and teamwork for innovation*. In: M.A. West, D. Tjosvold & K.G. Smith (Eds.). *The essentials of team working. International perspectives*. (pp. 257-279). Sussex: Wiley

Wet- en regelgeving. (2014, 1 januari). Geraadpleegd op 16 maart 2018, van <http://wetten.overheid.nl/BWBR0034586/2014-01-01>

Winkel, R., & Molenaar, D. (2017). *Officier van justitie: Streng straffen is niet altijd de oplossing*. Geraadpleegd op 26 april 2018, van <http://www.dvhn.nl/drenthe/Officier-van-justitie-Streng-straffen-is-niet-altijd-de-oplossing-video-22487583.html>

ZSM. (2016). *Geactualiseerde ZSM-Werkwijze*. Geraadpleegd op 28 februari 2018, van <https://dspace.library.uu.nl/bitstream/handle/1874/342306/ZSM.pdf?sequence=1>

Bijlage 1 Interview 1

Interview vragen Korte Klappen Team

Algemeen

Intro

Tijdsduur

Uitleg

Doel

Anonimiteit

Het Korte Klappen Team

Wat weet je op dit moment van ZSM?

Ben je deze informatie te weten gekomen voor de introductie van het Korte Klappen Team of was je al bekend met deze informatie?

Wat is op dit moment je betrokkenheid bij het Korte Klappen Team (als instelling)

Wat kun jij (de instelling) het Korte Klappen Team bieden?

Wat is er volgens jou (nog) nodig om het Korte Klappen Team tot een succes te laten zijn?

Welke organisaties zijn volgens jou nodig in het Korte Klappen Team?

Wat is je ervaring met het Korte Klappen Team?

Zijn er dingen die je anders had willen zien?

Wat moet er zeker blijven op de manier hoe het nu wordt gedaan?

In welk geval zal het Korte Klappen Team niet toepasbaar zijn in andere gemeenten?

Wat verwacht je van het Korte Klappen Team over vier maanden?

Samenwerking

Wat vind je van de huidige manier van samenwerken/organiseren?

Eigen organisatie

Clënten met welke soort problematieken zouden jullie iets kunnen bieden?

Hoeveel cliënten kunnen bij jullie terecht, hoeveel per week/maand?

Hoe lang duurt de procedure om een cliënt bij jullie aan te melden?

Is dat te realiseren met de ZSM aanpak; binnen 30 dagen?

Bijlage 2 Interview 2

Algemeen

Intro

Tijdsduur

Uitleg

Doel

Anonimiteit

Doelgroep:

Met welke problematieken en delicten heeft het Korte Klappen Team te maken?

Wat zijn de meest voorkomende problematieken waar het Korte Klappen Team mee te maken heeft?

Wordt er aandacht besteed aan de motivatie van de cliënt om doorverwezen te worden naar een hulpverleningsorganisatie?

Werkwijze

Welke stappen moeten er worden genomen bij aanmelding van hulpbehoevende personen bij ZSM?

Waar beoordeelt de reclassering op, wat is de criteria: wanneer vindt de reclassering dat het Korte Klappen Team nodig is?

Heb je al een beeld over de hulpbehoevende personen die tijdens het onderzoek zijn aangemeld bij het Korte Klappen Team en hebben gerecidiveerd nadat ze zijn doorverwezen?

Missie/visie

Met welk idee begon je aan de pilot het Korte Klappen Team? Hoe zie je dat nu ?

Bijlage 3 Enquête

Enquête Korte Klappen Team

Deze enquête wordt gehouden in het kader van het onderzoek dat wordt gedaan naar het Korte Klappen Team. De antwoorden op de vragen mogen **dikgedrukt** worden.

Naam:
Leeftijd:
Geslacht:
Functie:
Organisatie:

1. Wat is je ervaring met het Korte Klappen Team?

Zeer goed Goed Neutraal Slecht Zeer slecht

Toelichting:

2. Is het Korte Klappen Team op dit moment van toegevoegde waarde?

Ja / Nee

Toelichting:

3. Wat is er volgens jou (nog) nodig om het Korte Klappen Team tot een succes te laten zijn?

- Niets
- Aanvulling op het Korte Klappen Team vanuit organisatie:
- Uitsluiten van organisatie in het Korte Klappen Team:
- Bekendheid bij reclasseringswerkers op ZSM
- Anders:

4. Verloopt de aanmelding van hulpbehoevende personen sneller via het Korte Klappen Team?

Ja / Nee

5. Wat doen jullie (als instelling) op dit moment om recidive verlagend te werk te gaan?

- Niets
- Training, namelijk:
- Therapie, namelijk:
- Behandeling, namelijk:
- Anders, namelijk:

6. Hanteren jullie contra-indicaties bij aanmelding van een persoon uit het Korte Klappen Team, zo ja welke?

7. Moeten de hulpverleningsorganisaties (binnen het Korte Klappen Team) zelf gericht kunnen kiezen welke casussen zij aannemen (door middel van een aanmeldingslijst).

Ja / Nee

8. Hoeveel casussen zijn door het Korte Klappen Team bij uw organisatie aangemeld?

9. Zijn er van de bovenstaande casussen (vraag 9) die zijn aangemeld, personen gerecidiveerd tijdens de hulp die u geboden heeft?

Ja, hoeveel _____

Nee

10. De casussen die tot nu toe zijn aangemeld vanuit het Korte Klappen Team bij onze organisatie:

- Hadden geen aansluiting bij onze organisatie, waardoor hulp bieden niet mogelijk was.
- Hadden geen aansluiting bij onze organisatie, maar hulp bieden was wel mogelijk.
- Hadden wel aansluiting bij onze organisatie, maar de hulp die wij boden bleek later niet passend genoeg.
- Hadden wel aansluiting bij onze organisatie, en de hulp sloot goed aan bij de cliënt.

11. Hoe heeft u de aanmelding van de casus vanuit het Korte Klappen Team ervaren?

Positief

Neutraal

Negatief

Toelichting:

12. Is jullie organisatie passend binnen het Korte Klappen Team?

Ja, namelijk:

Nee, namelijk:

13. Hoe kunnen hulpbehoevende personen die aangemeld worden bij het Korte Klappen Team in Groningen zo snel mogelijk naar een passende hulpverleningsorganisatie verwezen worden, zodat dit kan bijdragen aan het verlagen van recidive?

Opmerkingen: